

Slovenski PRIJATELJ.

Izhaja enkrat v mesecu.

Velja 4 gold. av. velj. na leto.

Štev. 1. V Celovcu 15. januarja 1878. XXVII. tečaj.

Pridiga za svečnico.

(Kaj pomenjajo sveče pri božji službi? Gov. T. M. . . v V.)

„Moje oči so vidile tvoje zveličanje, ktero si pripravil pred obličjem vseh narodov, luč v razsvitljenje nevernikom in v čast Izraelu svojemu ljudstvu.“

Luk. 2, 30—33.

V v o d.

V stari zavezi je zapovedal Gospod Bog po Mozesu (III. buk. 12.), da nobena judovska mati štirideset dni po porodu ne sme priti v tempelj, pa tudi ne hoditi v očitne družbe. Ko so potekli jej ti dnevi, potem je šla v tempeljnovi preddvor, da tam daruje jagnje in golobiča. Če je bila mati ubožna, prinesla je le samo dva golobiča, ali dve gerlici. Duhovnik je te reči Bogu daroval in molil nad ženo. Tako se je očiščevala judovska mati. — Materi božji pa tega očiščevanja ni bilo treba, ker je spočela od sv. Duha. Prišla je pa Marija vendar z božjim Detetom in s svetim Jožefom v tempelj, da pokorno dopolni Mozesovo postavo, in da ponižno prinese Bogu zapovedano daritev. Po tej dogodbi se imenuje današnji praznik „očiščevanje preblazene Marije device“.

Ob enem je Gospod Bog po Mozesu tudi zapovedal, da se mora odkupiti vsaki prvorojeni sin judovskih staršev, ker je Bogu posvečen (Moz. IV. bukve 18. post.) Za odkupnino se je dajalo pet denarjev sekla imenovanih, kar bi po naše znašalo kaka dva goldinarja. Tudi to postavo je spolnila premila Mati božja iz pokorščine in ponižnosti. Plačala je odkupnino, položila je Dete božje na oltar, in tako ga je darovala nebeškemu Očetu za odrešenje sveta. Zavoljo

te dogodbe imenujemo danesjaji praznik tudi darovanje našega Gospoda Jezusa Kristusa v tempeljnu“.

Danešnje sv. evangelje nam pripoveduje, da je vzel v tempeljnu bogoljubni starček Simeon božje Dete v naročje, ter hvalil Boga rekoč: „Zdaj spustiš svojega hlapca, Gospod, po svoji besedi v miru, ker so vidile moje oči tvoje zveličanje, katero si pripravil pred obličjem vseh narodov, luč v razsvitljenje nevernikom in v čast Izraelu svojemu ljudstvu.“ V spomin teh Simeonovih besed blagoslavlja sveta katoliška cerkev danes voščene sveče, in po tem blagoslovu se imenuje danesnji praznik „Svečnica“.

Preljubi kristjani! po naših katoliških cerkvah je tudi lepa navada in zaukažen obred, da pri božji službi gorijo voščene sveče. Nekteri med vami znabiti ne vedó, čemu so pri božji službi sveče, zatoraj hočem danes vam:

1. pokazati, da je to že stara navada,
2. povedati, kaj prižgane sveče pomenjajo,
3. razložiti, kako se blagoslavljajo sveče?

Preblazena Mati Marija, ki si v tempeljnu darovala ljubega Jezusa, luč sveta, prosi svojega Sina za nas, da naj razsveti nas z lučjo svoje milosti. P. m.!

Razlaga.

I. Da se pri božji službi luči rabijo, to je že stara navada. — Že od nekdanj so imeli vsi narodi, tudi neznanbogi ali ajdje, luči pri božji službi. Pri judih je gorelo v enomer sedem svetilnic na sedmoročnem svetilniku v jeruzalemskem tempeljnu; to se je godilo v čast Bogu, in je pomenjalo prihodnjo luč, ki se ima prikazati z obljubljenim odrešenikom. Luči so gorele tudi v cerkvah prvih kristjanov. Že ljubi Jezus je obhajal zadnjo večerjo na veliki četrtek pri svečavi. Pervi kristjani so morali pogosto skrivati se pred svojimi preganjalci; takrat so obhajali božjo službo v podzemeljskih jamah, ktere zdaj katakombe imenujemo. Tam so prižgali luči, da so zamogli sveto pismo prebirati; luči so tudi prižgali, kedar so svete pesmi prepevali in svete molitve opravljali. Ko je pozneje prenehalo preganjanje, rabili so vendar le pri božji službi luči kot jasen opominj, naj se vzdigajo njih serca tako k Bogu, kakor se plamen na viš vzdiguje. Tudi pri svetem kerstu in pri pogrebu so luči imeli, svetim mučencem na čast so pa postavljali luči na njih grobove. Luč v svetilnici pred tistim oltarjem, v katerem se shranjuje presveto rešnje Telo, bila je že leta 350 navadna. Imenuje se ta luč „večna luč,“ ker mora nepretergano goreti noč in dan. Ta luč pomenja, da je ljubi Jezus, živi Bog in človek, prava luč sveta, v cerkvi pričujoč, v podobi belega kruha, kot presveto rešnje Telo. S prvega so postavljali pri božji službi svečnike na tla, sem od petnajstega stoletja je postavljamo na oltar.

S prva so rabili pri božji službi lampe, baklje in svetilnice, ki so bile narejene iz stekla, iz srebra, iz zlata ali kake druge rude. Danešnji čas pa smejo pri božji službi goreti le samo voščene sveče po svečnikih na oltarji. Glejte kristjani! zelo stara in čestitljiva je navada, da pri božji službi sveče gorijo.

II. Kaj pa pomenjajo prižgane sveče pri božji službi? — Kedar pride cesar v kako mesto na ogled, takrat postavljajo prebivalci lučice v okna ter mesto razsvetljujejo, da tako pokažejo, kako v česti in kako radi ga imajo. Enako prižigamo tudi mi danes in pri vsaki sveti meši sveče, da pokažemo s tem svoje veselje, da pride kralj vseh kraljev, naš ljubi Gospod Jezus k nam in med nas. Ni je svete maše, pri kateri ne bi bil pričujoč naš Zveličar, zatoorej se tudi ne sme obhajati sveta meša, ako vsaj dveh gorečih sveč ne bi bilo. — Prižgane sveče opominjajo nas pri božji službi, da so presveti nauki Jezusovi edinoprava luč, ki nas razsvetljuje in nam pravo pot v svete nebesa kaže. Na to je mislil pobožni kralj David, ko je v 118. psalmu prepeval: „Tvoja beseda je svetilo mojim nogam in luč mojim stezam (o Gospod Bog).“ Kaj neki pomaga človeku veliko denarja in posvetnega blaga, če prave vere nima? Tak človek je slepcu podoben, ki voditelja nima in se prej ali slej v jamo zverne. — Prižgane sveče nas opominjajo pri božji službi tudi, da naj svoja serca tako povzdigujejo k Bogu, kakor se plamen gorečih sveč vzdiga do nebes. Čist in lep plamen imajo le sveče iz čistega voska, lojene sveče se kadijo in neprijeten duh imajo, zato so prepovedane. Enako so Bogu dopadljive le tiste daritve in molitve, katere izhajajo iz čistega in nedolžnega serca; ako je pa serce zamazano s hudobijami in pregrehami, potem tudi molitev takega serca Bogu ne bode dopadla. Preljubi mladenči in dekleta! spominjajte se tega nauka, kedar zagledate prižgane sveče v cerkvi. — Prižgane sveče pri božji službi nam stavljajo pred oči Jezusovo imenitno zapoved: „Tako naj sveti vaša luč pred ljudmi, da vidijo vaša dobra dela, in častijo našega Očeta, kateri je v nebesih.“ (Mat. 5, 16.). Dobro izgleda dajati svojemu bližnjemu je dolžen sicer vsak kristjan, posebno vendar veže ta dolžnost vas gospodarje in gospodinje, vas očete in matere, Vi ste luč, na katero se ozira vsa družina, in sami veste, kaj pregovor pravi: „Kakoršni stariši, takošni otroci; kakoršni gospodarji, takošni posli.“ Kedar toraj na oltarju zagledate prižgane sveče, spominjajte se te svoje dolžnosti. — Prižgane sveče nas tudi še opominjajo onih žalostnih časov, ob katerih so morali verni se skrivati pred svojimi preganjalci, in morali božjo službo obhajati večidel v podzemeljskih jamah, kjer je bilo jim luči potreba. Kako srečni smo mi, ker opravljamo božjo službo pri belem dnevu in brez strahu. O da bi mi tudi prav cenili to veliko srečo, in da bi mi le nikdar ne sramovali se svete svoje vere!

Tudi zunaj božje službe se rabijo pogosto blagoslovljene sveče. — Ko se dete na svet porodi, ima na sebi izvirni greh. Otrok je kakor v temi in v oblasti hudega duha. Ko pa otroka h kerstu prineseš, izbriše se mu izvirni greh. V njegovi duši se razdani, in mili Jezus pride s svojo milostjo v serce otroško prebivat. V spomin tolike milosti podajo mešnik otroku gorečo svečo rekoč: „Sprejemi gorečo svečo in nepokvarjen ohrani svoj kerst; spolnui božje zapovedi, da, kedar pride Gospod na ženitovanje, zamoreš njemu nasproti prihiteti z vsemi svetniki na nebeškem dvoru, in da imaš večno življenje ter živiš na vse vekomaj. Amen.“ — Kristjani! kedar koli gledate goreče sveče na oltarju, spominjajte se tudi tiste sveče, katero ste pri svetem kerstu v roci imeli. V spomin si jemljite, kaj ste takrat obljubili: da bote greha se varovali, hudemu se ustavljali, in zapovedi božje zvesto spolnovali. To kerstno obljubo večkrat za se ponavljajte! — Pri svetem kerstu so nam toraj luč podali, in če nas smert ne prehití, nam bodo v roke pritislili gorečo svečo še na smertno uro, ko umiramo. Ne bi bilo napačno, temoč prav koristno, če bi danes odložili nekoliko blagoslovljene sveče za svojo smertno uro. To svečo jemljite včasí, vzlasti ob nedeljah in ob času skušnjave, v roko ter jo nekoliko pogledjte in recite: „Glej moja duša! ta košček sveče ti bo ostal, kedar se boš ločila od telesa, vse drugo ti bode minulo; zatoorej le premaguj se, le zatajaj se, da tebe takrat groza ne bo!“ Ako to storite, izognili se bote marsikterega greha in precej ložej bote dihali na smertni postelji. Kedaj pride ta čas, da nam bo treba mertvaške sveče, to je znano le samo Bogu; mi pa storimo svojo dolžnost, ako smo zmiraj pripravljeni na tisto daljno pot. Potem tudi ne bo brez pomena, če nam znanci in prijatelji postavijo gorečo svečo na grob.

III. Na zadnje vam hočem še razložiti, kako se sveče blagoslavljaajo? — V cerkvenem oblačilu stopijo mešnik na levo stran oltarja in rečejo: „Dominus vobiscum — Gospod bodi z vami.“ Strežniki odgovorijo: „Et cum spiritu tuo — in s tvojim duhom.“ Potem prosijo Boga, ki je ukazal bučelicam vosek za sveče nabirati, in je uslišal prošnjo pravičnega Simeona: da naj bi blagoslovil sveče po prošnji preblašene Marije device in vseh svetnikov v naše telesno in dušno zdravje. Po tej in še drugih molitvah natrosijo mešnik kadila v kadilnico, potem poškropijo sveče v čest presvete Trojci trikrat z blagoslovljeno vodo, in je trikrat pokadijo, da naj bi se razlila čez nje milost božja, in naj bi naša molitev se vzdigala kot zlahtno kadilo pred prestol presvete Trojice. Ko so med tem pevci odpeli besede: „Luč v razsvitljenje narodov itd. . . stopijo mešnik v sredo oltarja ter začnejo sveče deliti. Kdor po svečo pride, poljubi najprej svečo, potem pa roko mašnikovo. To kaže spoštovanje do Jezusa, čigar veličastvo sveča pomenja, in kterege namestnik je pričujoči duhovni. Ko so sveče se razdelile, na-

pravi se procesija po cerkvi, na katero mešnik povabijo rekoč: „Procedamus in pace — pojdimo v miru;“ pevci pa odpojejo: „In nomine Christi Amen — v imenu Kristusovem Amen.“ Procesija po cerkvi ali okoli cerkve nas opominja, da je nosila sveta božja porodnica preljubega Jezusa iz Betlehema v jeruzalemski tempelj, kjer ga je darovala nebeskemu Očetu. Na tej procesiji naj bi tudi vsak izmed nas samega sebe daroval Bogu, in mu z nova obljubil pravo pokorščino in serčno ljubezen. Za procesijo se obhaja velika sveta maša, pri kateri verni lučice prižigajo in je v rokah imajo, dokler niso mašnik presveto rešuje Telo in Kri zavžili. To pomenja, da vsak kristjan tako goreče želi, preljubega Jezusa v naročje in serce sprejeti, kakor je to želel pravični starček Simeon. Blagoslovljene sveče pomenjajo Kristusa, katerega molimo kot „Luč sveta“, ker je razsvetil vse ljudi z lučjo svoje svete vere. Ta Jezus je pa pričujoč med sveto mašo na oltarju, da se daruje v presvetem rešenjem Telesu ravno tako za nas, kakor ga je darovala nekdanja preblašena mati Marija.

Sklep.

Predragi kristjani! Skoraj vsako jutro se prižiga nam ljuba luč. Če pa predolgo ležimo, prinese jo nam ljubi Bog sam, ko nam svetlo solnce pripelje. Prišla bo ura, da nam ugasne zlato solnce. Zginile nam bojo vse luči takrat, ko bo de stемnilo se nam za večnost. Samo ena luč nam bode še svetila, ako si je sami ne ugasnemo, ta luč je Jezus Kristus, ki je iz nebes prišel. Kdor Jezusa v sercu ima, ta ne bo hodil po temi, temuč imel bo večno življenje.

Preljubi! ta Jezus je luč v razsvitljenje nevernikom in v čest svojemu ljudstvu. Prosimo ga, da naj razsvetli tudi naš um, da spoznamo, kaj je prav in njemu dopadljivo. Prosimo ga, da naj omeči našo voljo, da vse to spolnujemo, kar smo pri svetem kerstu obljubili. Prosimo ga tudi, da naj ogreje naše serce z ognjem svoje ljubezni. Potem bomo nekdanj, ko nam bojo podali mertvaško svečo v roke, s pobožnim Simeonom reči zamogli: „Zdaj spustiš svojega hlapca, o Gospod, po svoji besedi v miru, ker so vidile moje oči tvoje zveličanje.“ Amen.

Pridiga za IV. nedeljo po ssv. treh kraljih.

(Človeško življenje na svetu je vožnji po morji podobno. Gov. A. B.)

„Velik vihar je ustal na morji, tako da so valovi pokrivali čolnič“ (Mat 8, 24)

V v o d.

Po vseh krajih je učil ljubi Jezus, kjerkoli je našel dobrovoljnih poslušavcev. Zdaj je govoril v kaki judovski šoli, zdaj v tempeljnu, zdaj po hišah, ali pod milim nebom. Na polji, na gorah, na suhem in tudi na vodi ga najdemo. Danešnje sveto evangelje nam pove, da se je vozil po galilejskem jezeru Genezaret, z njim se peljejo tudi njegovi učenci. Srečno se peljejo nekaj časa po morji, potem pa črne megle preprežejo nebo, hud vihar se vzdigne, in morje goni strašne valove. Kakor brezdna globoka se odpirajo temne globočine, kakor hribi visoki se vzdigajo šumeči valovi. Rahli čolnič, ki plava po morji, je že v veliki nevarnosti. Silni valovi začnejo ga premetavati, kakor da bi ga hotli zdaj proti nebu vreči, zdaj na dno morja pokopati. Jezus pa spi.

To je, ljubi poslušalci! prigodba današnjega sv. evangelja. Jezus z aposteljni na morji ob času hude nevihte, to je podoba, ki nam med branjem ali poslušanjem živo stopi pred oči. Kaj menite, kaj pomenja ta prigodba za nas; kaj mislite, komu je podobna Jezusova vožnja po morji? Oh komu bolj, kakor našemu lastnemu življenju na svetu; zakaj tudi mi se vozimo v tem življenji kakor po nekem morji, na katerem ne manjka neviht in silnih viharjev. In to podoba, da je naše življenje na svetu podobno vožnji po morju, vam hočem razložiti na prigodbi današnjega sv. evangelja. P. m.!

Razlaga.

1. Čudno podobni so nam aposteljni, ki se vozijo z Jezusom po morji. Le poglejmo, kje se vozijo oni?

Jezero Genezaret, ali galilejsko morje, ali Tiberias je dolgo kakih 25 ur in 10 ur široko. Bilo je jezero prav lepo in prijazno, hranilo v sebi čisto in sladko vodo, in je bilo polno najzlahtnejših ribic. Tudi kraj okoli jezera je bil prav lep in ves živ, stalo je tam več prijaznih mest in za njimi zeleni hribi pa gore. Bil je ta kraj prav nebeški paradiž. Tukaj se vsede Jezus z aposteljni v ladjo, da bi se prepeljal čez morje. Kako prijetno so se vozili s početka

aposteljni! Gledali so lepe kraje in mesta, krasno naravo in plavo nebo, veselja in zadovoljnosti se jim smeji oči. In zares, kakor je bila voda čista in morje mirno, tako so bili oni čistega serca in mirne vesti pa veselega duha. Srečni so bili, in kar je še več vredno, Gospod nebes in zemlje, stvarnik vse te sreče in lepote, prebiva v sredi med njimi. Sicer je zdaj Jezus truden od težkega dela in mora spati, da se malo spočije; pa zadosti jim je, da je le pri njih, čeravno spava; da ga le vidijo svojega učenika in prijatelja, že to jim dela neizrečeno veselje.

Počivajmo, ljubi poslušavci! tukaj malo tudi mi in pogledjmo nazaj. Ali se ne zdi vam vse to, kar sem vam pravil od Jezusa in apostelnov, lepa in živa podoba naših otročjih let? Glejte, Genzaret, je podoba naše zemlje ali naše domovine, in lepi ter prijetni kraji, ki obdajajo jezero, to so podoba našega otroškega veselja in naše nekdanje zadovoljnosti. Takrat nismo poznali velikih skerbi, ktere v poznejših letih rade belijo človeku lase in ga zgodaj spravljajo v grob. Takrat še ni bilo treba skrbeti nam za živež, in česar je sicer še treba; takih skerbi otroci ne poznajo. Ves svet se dozdeva otroku kakor nek paradiž brez ternja in križa. Od veselja in zadovoljnosti poskakuje otrok, in če že kedaj zavoljo kake majhne težave stopi mu solza v oči, ta se kmalo spet posuši, ko se otrok nasmehlja. Kakor srečni učenci Jezusovi po današnjem evangelji budijo pri Jezusu, tako tudi nedolžni otrok povsod ima Jezusa pri sebi, kamorkoli pogleda. Ako gleda sinje nebo ali migljajoče zvezdice, že si misli, da je ljubi Bog te lučice prižgal, ki tudi njega rad ima. Ako gleda po zemlji cveteče rožice, hitro misli na ljubega Očeta nebeskega, ki je dal zemlji tako lepo odejo. Ako sliši šumeti silne viharje, kmalo se spomni besed stare svoje mamice: „Ljubi Bog tudi iz oblakov nareja svoj voz in potuje po vetrovih perutah.“ Tako, ljubi poslušavci! gledajo nedolžni otroci povsod le rože brez ternja in veselje brez grenke britkosti.

2. Obernimo se spet nazaj k našim učencem. V ladji sedijo in se vozijo z Jezusom. Pa kam peljejo se oni?

Prišli so od mesta Kafarnaum, ki je bilo Jezusu najljubši kraj, zato se tudi „njegovo mesto“ imenuje. Od večernega brega sem so se peljali proti jutru v deželo Pereja, kjer je storil Jezus kmalo potem prav imenitem čudež. Od večera proti jutru so se peljali z Jezusom aposteljni. Ljubi poslušavci! od kod in kam pa gre naš pot? Tudi od večera proti lepemu jutru. — Glejte, celo naše življenje je podobno mraku; vse naše spoznanje božjih reči je slabo in motno, kakor zrak na večer; zato se moramo poganjati proti jutru, kjer solnce ustaja. Mi vsi moramo si prizadevati, da vedno bolj spoznavamo Boga, in da njegovo sveto voljo zmiraj bolj in bolj spolnujemo. Potem bomo dosegli tisti svetli kraj, kjer bomo to spoznali, kar tukaj verujemo in to uživali, kar tukaj

upamo. Tukaj na svetu, dokler smo med potom, pravi sv. Pavelj (I. Kor. 13, 12.), vidimo le skoz zerkalo kakor v megli, potem ko se zasveti nam juterno solnce večnosti, gledali bomo obličje do obličja. Zdaj le samo nekoliko spoznamo, kedar pa bo prišlo, kar je popoluoma, potem bo jenjalo, kar je nekolikega. Zdaj spoznavamo le deloma, takrat pa bomo spoznavali, kakor smo bili sami spoznani. To upanje naj vodi naše življenje, zakaj vsakega človeka opominja nek znotraj glas rekoč: „Za nekaj višega smo stvarjeni!“ Človek potuje od zemlje do nebes, kjer je vse novo, in kjer ga čaka neizrekljiva sreča in čast.

3. Vendar pogledjmo še prej, kako se godi nam na tem potovanji? Nič drugače, kakor aposteljnem, ko so se vozili po jezeru.

Že so bili blizu unkrajnega brega, kar je zadene še prav huda nevarnost. Dokler Jezus v ladji mirno počiva in spi, vzdigne se huda nevihta. Vetrovi pihajo, voda se peni, valovi se poganjajo v čolnič, ki ga znajo zaliti vsak čas. Aposteljni so preslabi, da bi v tej burji svoj čolnič priderli do brega; vsi boječi zbudijo Gospoda rekoč: „Gospod pomagaj nam, da se ne potopimo!“

Glejte, preljubi! to je spet nova podoba naše vožnje do nebes. Val za valom dalje hiti, ker voda v morji nima miru; takošno je tudi človeško življenje. Že se pripelje človek blizu svojega brega, že od daleč pozdravlja zaželjeni namen svojega dela: kar naenkrat vzdigne se huda nevihta, in ga na novo potisne v prejšnje nevarnosti. Bolj nestanovitne reči ni na svetu, kakor je morje in sreča človeška. Za žalostjo pride sicer veselje, vendar strah in upanje se zmiraj menjata. Glejte, komaj nam minejo kakor jutranja zarja otročja leta, že obdajo nas britke skerbi. Kakor silni viharji padejo od zunaj na nas, ali se zbudijo znotraj v nas, tako da si pomagati ne vemo in vsi prestrašeni kličemo: „Gospod, pomagaj nam, da se ne potopimo!“ Naj bi bilo naše življenje še tako kratko, nihče ga ne dokonča brez viharjev in nevarnosti. Naj bi kdo še tako dolgo uživil srečne dni, gotovo mu pridejo tudi taki časi, o katerih poroče: „Ne dopadajo se mi!“ To vedno spreminjanje nam je dobro in potrebno, zakaj upanje brez strahu bi storilo nas prederzne, in stanovitna sreča prerada dela človeka prevzetnega, da pozabi Boga. Strah brez upanja bi jemal nam vso moč in silil nas, da obupamo; sreča brez strahu bi pa slabila nas v dobrem, ker Boga ne bi nam bilo potreba. Noč odkrije nam mile zvezde, ktere svitli dan zakriva: tako tudi terpljenje in nesreča uči nas veliko bolj obračtati srečo in veselje, ki ga imamo. Zato je Bog oboje dal, srečo in nesrečo, da se menjata v našem življenji.

4. Blagor nam, preljubi! ako ne pozabimo, kje imamo pomoči iskati, kedar nas kaka nesreča zadene.

Kakor so obrnili se prestrašeni učenci do Jezusa, in so njega pomoči prosili, tako stavljajmo tudi mi vse svoje zaupanje v Boga.

On sam je obljubil: „Kliči me ob času stiske in uslišal te bom.“ S terdnim zaupanjem izročujmo svoje skerbi Bogu in recimo: „Naj vode šumijo in se penijo, naj se tresejo gore; ljudstva naj se spuntajo, in kraljestva naj se gibljejo; — Bog je vendar z nami in tistih ne zapušča, ki v njega zaupajo.“ Vendar klicati in vpiti samo še ni zadosti. Aposteljni so sami poskusili, da se rešijo; ko je pa bil njih trud prešlab, potem so budili Gospoda. Delajmo tudi mi tako. Kedar se nam v sercu vzdigne burja silne jeze, sovražstva in nevoščljivosti, tedaj upirajmo se koj iz početka, da nas hudo ne zmaga. Kedar vstajajo v nas valovi grešnega poželenja, takrat je podirajmo z vso močjo koj iz početka, da nas ne pogubijo. Bog bo videl naše prizadetje, in bo pomagal nam, kedar ga bomo pomoči prosili, zakaj današnje sv. evangelje pravi, da je očital ljubi Jezus apostelnom njih malovernost, potem je ustal, ukazal vetrovom in morju, da je nastala velika tihota.

Sklep.

Preljubi poslušavci! spoznali ste iz današnjega nauka, kako močno je podobno naše življenje na svetu nevarni vožnji po morji. Sklenite danes, da ob času burje in nevarnosti tako delate, kakor so delali aposteljni. Sami se potrudite po svojej moči, pa prosite pomoči tudi ljubega Boga.

Kedar vas obiščejo hude zgube dragih otrok, ali staršev, ali znancev; kedar vas zadenejo hišne nesreče in zgube na premoženji; kedar vas stiskajo nevarne bolezni, hudi jeziki, jeza in sovražstvo; kedar vas zajema katerikoli križ ali težava: takrat ne zabite, „da je Gospod blizo.“ Kjer je največa sila, tam je božja roka mila.

S pravo vero, s terdnim upanjem in z gorečo ljubeznijo oklenimo se Jezusa, on nam pomaga. Čeravno ne pride zmiraj hitro, pride pa vendar. Ako pa ne bi prišel prej, pa pride ob smertni uri, ko nam vrata odpre v tisto preljubo deželo, kjer je sreča brez konca in upanje brez straha doma. Amen.

Priloga

Pridiga za V. nedeljo po ssv. treh kraljih.

(O božji prizanesljivosti. Gov. F. R.)

„Mar hočeš, da gremo in jo pobereмо?
In on je rekel: Nikar, temuč pustite
oboje, naj rase do žetve.“ (Mat 13, 28.)

Vvod.

Sam Zveličar je razložil priliko današnjega sv. evangelja. Se-jalec je Sin božji, njiva je svet, dobro seme so pravični, plevel so hudobni. Sovražnik, ki ljuliko seje, je hudi duh, čas žetve je konec sveta. Žanjici so angelji, ktere bo poslal Bog, da zberó vso hudobijo na svetu in jo sežgó na tistem kraju, kjer bo tuljenje in škripanje z zobmi.

Izmed več stvari, ktere nam ponuja današnje sv. evangelje v poduk, hočem danes tisto odbrati, ktera se mi najbolj mila zdi, in ktera zamore človeško serce najbolj ganiti. To je prizanesljivost božja, ktera se nam kaže v gospodarju, ki plevel med žitom prenaša do žetve. Angelji hočejo v svoji gorečnosti populiti plevel, to se pravi, angelji hočejo hudobne pokončati, da ne bi več žalili Boga. Prizanesljivi Bog pa brani jim rekoč: Nikar tako naglo, temuč pustite oboje, naj rase do žetve, znabiti se spokori vendar še kdo.

Predragi, ako me pazljivo poslušate, spoznali bote, da moramo izmed vseh popolnosti ali lastnosti božjih najbolj občudovati njegovo prizanesljivost. Ta njegova lastnost zna nas najbolj ganiti, da prostovoljno greh zapustimo in pokoro delati začnemo. Da pa to lastnost božjo — njegovo prizanesljivost — prav živo postavimo si v svoj spomin, zato danes preišljujemo:

1. Boga, kterega z grehom žalimo,
2. človeka, kteri se Bogu zoperstavlja,
3. greh, s katerim Boga dražimo.

Naj nam bode po milosti sv. Duha na zveličanje, kar se bomo zdaj učili. P. m.!

Razlaga.

I. Milo se nam kaže prizanesljivost božja, ako pomislimo, koga z grehom žalimo? kdo je tisti, kterega razdražimo?

Po skušnji vemo vsi, da visoka gospoda ne daje se sramotiti, ali dražiti in žaliti. Kralji imajo v enej roci žezlo, v drugi pa meč, da vsakega kaznujejo, kdor bi je žalil. Sveto pismo pravi: „Go-

sposka ne nosi meča zastonj, ona je božja služabnica, ki tega kaznuje, kdor hudo dela.“ (Rim. 13, 4.) Zgodovina nas uči, da propadajo kraljestva, da postajajo cele dežele nesrečne, da se preliwa ljudska kri včasih samo zavoljo tega, ker se je razžalil vladar. Pogani so dajali svojemu moliku Jupitru strelo v roke in so s tem izrekli, da on tiste hitro kaznovati zna, ki njega žalijo. Po takem bi človek mislil, da naš neizmerno mogočni Bog ne bo dopuščal, da se polni svet s hudobijo in grehom. Človek bi mislil, da vse-mogočni Bog naglo in hudo kaznuje vsako razžaljenje njegove časti. To pa ni tako.

V nebesih gledajo angelji neizmerno mogočnost božjo, oni občudujejo božjo lepoto in visokost, ter vsi ponižno njemu služijo. Kedar pa obernejo pogled na svet, in vidijo pregrešnost in hudobijo med nami, tedaj se ponudijo kot zvesti služabniki svojemu Bogu, da bi šli na svet in pobrali hudobne ljudi ter je zagnali v pekel, kakor se pobere ljulika in verže v ogenj. Bog pa tega ne dopušča. On prenaša hudobne ljudi in jih ne kaznuje vselej hitro za grehom. Božja kazen ne zadene človeka zmiraj hitro po hudobiji. Bog čaka in nam časa ponuja, da se poboljšati zamoremo. Bog nam podaja svojo milost, ako jo le sprejeti hočemo. Do prevzetnih angeljev ni bil tako prizanesljiv. Njim ni postal odrešenika; njim ni dal časa, da bi se poboljšali; vdaril je angelje, dokler so grešili; zaverigel je te svitle duhove, ko je zagledal njih hudobijo. Ker je pa Bog do nas prizanesljiv, ker z nami poterpljenje ima, zato pravi kralj David v svojih psalmih: „Naš Bog jo tak, da pomagati zna.“ (Ps. 67. 21.)

II. Še bolj milo se nam kaže prizanesljivost božja, ako premislimo tistega, ki se Bogu zoperstavlja.

Kedar se skregata dva človeka enakega stanu, tak prepir ne pozabi se težko. Kedar pa žali človek brez vse veljave kakega imenitnega gospoda, ako žali sluga svojega gospodarja, ako podložni žalijo svojo gosposko: takrat je treba precej poterpljenja, da se to mirno prenese. Kot pametna bitja in kot verni kristjani pa mi vsi dobro vemo, kako daleč smo za Bogom. On je vse-mogočen, mi smo slabi; on je črez vse moder, mi se motimo prav pogosto; on je nespremenljiv, mi smo podverženi strastim; on je večni, mi smo pa umerjoči. Čeravno smo brez mere menj od Boga, vendar nas Bog prenaša, kedar se mu zoperstavljamo. On gleda naše grehe, in nas vendar ne kaznuje. Ne budi se pravična jeza njegova, temuč le oglašja se usmiljenje njegovo, kedar nas v grehih gleda. To naj nas vabi, da pustimo greh in začnemo pokoro delati.

Premislimo na dalje še to, da je človek stvar božja, ki je Bogu vso hvalo dolžna. Bog je stvaril našo dušo, on je rešil jo s svojo kervjo, on je olepšal jo s svojo milostjo, on je skazal nam brez števila dušnih in telesnih dobrot. Kako gerdo je toraj, da smo njemu nehvaležni; in kako imenitno je, da ima Bog vendar še po-

terpljenje z nami. Kristjani! vi sami veste, da vas ničesar toliko ne žali, kot nehvaležnost tacega človeka, kteremu ste storili veliko dobrega. Včasih rečete: „Ako bi bil to storil kak drug človek, bi še pozabil; da me pa toliko žali ravno ta, kterega sem ljubil kot lastno dete, to je preveč.“ Naš poterpežljivi Zveličar se ni pritožil, ko so ga krivo sodili, ko so ga po nedolžnem mučili, ko so ga na križ pribijali: pa pritožil se je čez izdajalca, ki je bil izmed njegovih učencev eden. „Ako bi bil preklinjal me moj sovražnik, jaz bi bil to prenašal, vendar ti moj vodnik in moj znanec!“ (Ps. 54. 13.) Preljubi! kako veliko je ljudi, ki so Bogu prav nehvaležni! Posebno nehvaležni so pa tisti, ki so pred malo leti ali pred malo časom še zvesto služili Bogu, zdaj pa kot neverniki svojega Boga tajijo in tistega preklinjajo, kterega so prej častili in molili. Zares čuditi se moramo božji prizanesljivosti, ki tako hudobijo prenaša. Buditi mora nas ta dobrota božja, da greh za zmiraj pustimo in pokore se poprimemo.

III. Najbolj milo pa kaže se nam prizanesljivost božja, ako premislimo, kaj je greh, s kterim Boga žalimo?

Bog je sam v sebi ves popolnoma, v sebi samemu najde vso čest in srečo in lepoto. Zunaj sebe išče le samo to čest, da so mu pokorna vsa pametna bitja. Naše molitve, pesmi, kadila, oltarji, cerkve in vsa božja služba Bogu le samo tedaj dopadejo, kedar ga spoznamo za svojega gospodarja. Kedar pa človek greši, tedaj prostovoljno prestopi božjo zapoved, on postane Bogu nepokoren, on ustavlja se volji božji, on ne daje Bogu tiste česti, katero tirja Bog od njega. Preljubi! to ni le tako rečeno; to je resnica naše vere. Kedar toraj smertno grešiš, takrat vzdigneš svojo roko zoper Boga in se postaviš v svojem sercu zoper njega; ti siliš Boga, da naj tvojo dušo zapusti in jo hudemu duhu izroči. Da kratko rečem: Grešnik noče, da bi mu Bog zapovedoval; grešnik jemlje Bogu tisto čest, ktera mu gre od vsake pametne stvari. Bog pa vidi, kako njegove zapovedi prestopamo, kako njemu čast prikrajšamo, kako njegove milosti preziramo, pa vendar prenaša vse to in ima poterpljenje z nami. Glejte preljubi! to dela prizanesljivost božja, ki mere nima.

„Zbudi se, o Gospod, zbudi se in pomagaj nam zavoljo svojega imena!“ Tako je klical kralj David v svojem 43. psalmu; tako opominja Boga tudi jokanje zatrtih sirot, žalovanje po nedolžnem obsojenih, zdihovanje preganjanih in vseh tistih, ki se čudijo nad hudobo brezbožnih ljudi. Ves ta klic se vzdiga pred božji sedež. Še celo angeli se ponujajo Bogu rekoč: „Mar hočeš, da gremo in ljuliko populimo, hudobne zdaj kaznujemo?“ Vendar vsem odgovarja Bog, kar nam je po preroku Ezehielu naznanil: „Jaz nočem smerti grešnikove!“ Naj oboje rase do žetve. Morje naj nosi kupca in roparja, zemlja naj preživlja sleparja in pridnega delavca, zapeljivec naj diha z nedolžnim isti zrak. O kako lepo, kako imenitno, kako veličastno je to, da vsegamogočni in presveti Bog

grešnike prenaša in njih pokoro pričakuje, čeravno bi zamogel z enim samim migljejem vse potopiti in pokončati. „Zato še čaka Gospod, da bi se vas usmili!“ (Jez. 30, 18.)

Čestitljivi Frančišek Hunolt piše: Kedar premišlujem prederznost, s katero se ustavlja grešnik Bogu, in jo primerjam čudovitemu poterpljenju in prizanesljivosti božji, takrat si mislim kako majhno dete, ki sedi na krilu svoje matere. Naj bo červček še tako mlad in slaboten, vendar ima že svojo jezico. Kedar mu kaj ni po volji, postaka dete sitno in svojeglavno. Z nogama začne štokati, truplo zvijati, usta kremžiti; dete joka, vpije, škriplje z zobmi; še celo svoje ročice vzdiga, da svojo mater tepe in si to prisili, kar hoče. Kaj pa mati stori? ali mar tepe otroka? ali mar jezi se z njim? To bi bilo včasih koristno in prav, ali mati tega ne stori; le bolj goreče pritiska dete na svoje serce, mu podaja najlepša in najslajša imena, ga ziblje in mu poje, dokler ni spet utihnilo. To je materna kazen neubogljivemu otroku, in to je tudi podoba prizanesljivosti božje. Mar grešnik ne dela, kar stori neporeden otrok? mar ne kaže svoje jeze zoper Boga? mar s svojimi grehi ne bije v obličje ljubeča Očeta nebeškega? In tako žali grešnik Boga znabiti več let. Kaj pa Bog stori? Bog dela z grešnikom, kakor mati z otrokom. Čim bolj se človek ustavlja, tim bolj ljubeznjivo vabi ga Bog. O da bi grešnik spoznal prizanesljivost božjo, grehe popustil, k Bogu se povernil in delal pokoro!

Sklep.

Preljubi kristjani! mar nisem prav govoril rekoč, da hočem vam pokazati najbolj milo božjo lastnost: prizanesljivost? Ta božja lastnost naj obudi v nas terdno zaupanje v Boga in njegovo dobroto. Pregrešno bi pa bilo, ako bi grešili in mislili, Bog je prizanesljiv, ne bo nas zaverigel. Ne pozabimo, da je Bog tudi pravičen, zato varujmo se greha. Božja šiba počasi hodi, pa gotovo pride.

Bog sam je govoril v svetem pismu stare zaveze: „Zmiraj sem molčal, bil sem tih in poterpežljiv, zdaj pa hočem glasen postati, razdirati in požirati!“ (Jez. 42, 14.) In sveti apostelj Pavelj govori v svojem listu do Rimljanov (Rom. 2, 4—5.): „O človek, ali preziraš bogastvo njegove dobrote in poterpežljivosti in prizanesljivosti? Ali ne veš, da te vabi dobrotljivost božja na pokoro? Vendar po svoji terdovatnosti in po svojem nespokornem sercu si nabiraš jezo na dan sodbe.“ Tega nas pa večni Bog obvaruj! Amen.

Pridiga za nedeljo Septuagesimo.

(O zavidu. Gov. F. R.)

Je mar tvoje oko zatorej hudo, ker sem jaz dobrotljiv? (Mat. 20. 16.)

V v o d.

Danešnje sveto evangelje nam daje spet lepe nauke, ako premišljujemo zaderžanje hišnega gospodarja in nezadovoljnih delavcev. Gospodar je pravičen do vsakega, ker vsakemu toliko poda, kolikor mu je obljubil: dobrotljiv je pa še posebno do tistih, kateri brez lastnega zadolženja niso dela dobili, tudi njim poda plačilo celega dne, kar ni bil dolžen. Delalci, ki so delali ves dan, mermrajo črez gospodarjevo dobrotljivost, in tako pokažejo hudo in zavidno ali nevoščljivo serce. Na mestu, da bi bili zadovoljni s tem, kar so zaslužili in po pravici dobili, gledajo nevoljno na to, kar drugi niso zaslužili, pa po dobroti vendar dobili. Tako se jezajo in tudi dobrega gospodarja razdražijo.

Poglejte, preljubi! v tej povesti podobo zavidnega ali nevoščljivega človeka. Nikoli ni zadovoljen s tem, kar sam ima, in zmiraj gleda nevoljen na to, kar drugi imajo. Sam sebi življenje greni, žali dobrotljivega Boga, in se hudo pregreši zoper zapoved ljubezni do bližnjega. — Da bi pa spoznali, kako ostuden in gerd je ta greh, in da bi se varovali ga tem bolj skerbno, zato vam hočem danes o zavidu govoriti, in vam razlagati:

1. od kod pride ali izvira zavid?
2. kam pripelje al zapelje zavid?
3. kako ali s čem se ozdravlja zavid?

Da bi bilo med nami menj zavida in več prave keršanske ljubezni do bližnjega, zato pazljivo poslušajte me!

Razlaga.

I. Zavid ali nevoščljivost je žalost nad dobrim, kar bližnji ima, kakor da bi bilo našemu lastnemu dobremu škodljivo. Zavid toraj v tem obstoji, da se človek ne veseli črez srečo, katero na bližnjem vidi, temoč le žaluje in se jeza ter ono srečo le samo za se imeti želi. Tudi v tem leži zavid, da se veseli človek črez nesrečo bližnjega, kakor da bi to njemu kaj prida doneslo. Iz tega spoznate, da sta si zavid in škodoželjnost močno v rodu. Ni še zavid ali nevoščljivost, ako si takošno srečo želim, kakoršno bližnji ima. Zavid je pa takrat, kedar nevoljno gledam srečo bližnjega, kakor da bi ta bila meni na škodo, in kedar zraven želim, da bi jaz imel to srečo,

bližnji pa ne. Zavid je izmed poglavitnih grehov in prav satanska hudobija, zato uprašajmo se: Od kod pa pride ali izvira zavid?

1. Pervi in največi izvir zavida je pomanjkanje prave ljubezni do bližnjega. K temu se navadi človek včasih že zgodaj v domači hiši, ako starši ne vadijo otrok, to voljno si odreči, kar na drugih vidijo, pa sami imeti ne morejo. Kdor bližnjega ne ljubi, ta ne bo rad od tega, kar ima, njemu dajal: še nevoljen bo, ako bližnji kaj več ima ali dobi. Kedar se nam zaduši dobroserčnost in usmiljenost, takrat naše serce tako oterpne, da žalostno in nevoljno postane, kedar se bližnjemu dobro godi. Le tam, kjer ljubezni ni, vsede se jeza, sovraštvo, zavid.

2. Zavid izvira včasih tudi iz prekratkega spoznanja tega, kar dobrega imamo. Nevoščljivi človek to, kar na bližnjem dobrega vidi, preveč obraja, in to dobro, kar sam ima, premalo spozna. Na primer! Kdor teško dela, zavida onega, komur ni treba, telesno se truditi. Skušnja pa uči, da so delalni ljudje bolj zadovoljni, kakor lenobni, in da je dušno delo pogosto težje od telesnega. Kdor je ubožen, ta zavida prav pogosto vsakega bogatina. Skušnja pa kaže, da je v hiši pobožnega siromaka lahko več sreče, kakor v palači brezbožnega bogatina. Sam denar še sreče ne dela. Bolnik zavida zdravega, pa zraven pozabi, da bolezen pripelje človeka veliko prej do Boga, kakor zdravje, v katerem človek rad pozabi, kar na Boga gre. Zdravje je zares prav veliko blago, za kristjana je pa milost božja in vdanost v božjo voljo še večje bogastvo. — Preljubi! srečen je tisti, kateri svoj stan ogleduje od prijetne in dobre strani, pa ne želi si tega, kar dobiti ne more, ali kar bližnji ima.

3. Zavid izvira pogosto tudi iz človeških strasti. Na primer! Lakomni človek gleda srečo svojega bližnjega in ga zavida ter mu srečo ne želi. O spodí lakomnost iz serca, pa boš veselo gledal sreče svojega bližnjega. Prevzetni človek sliši, kako bližnjega hvalijo, ker je zares pohvalo zaslužil ter postane nejevoljen. O spodí prevzetnost iz svojega serca, postani ponižen in lahko ti bo, če tvojega bližnjega v česti imajo in hvalijo. Jezni človek želi bližnjemu nesrečo, in ga zavida, če mu dobro gre. O postani prijazen in pusti jezo, potem boš želel srečo bližnjemu, kakoršno sam rad uživljaš.

II. Tako spoznavate, da izvira zavid iz pomanjkanja prave keršanske ljubezni do bližnjega, iz prekratkega spoznanja tega, kar sami dobrega imamo, in pogosto tudi iz človeških strasti. Gerdi so izviri zavida, zato je gerd tudi zavid sam. Prav jasno pokaže se njegova gerdoba, ako premišljujemo: Kam pripelje ali zapelje zavid?

1. Videl in gledal je hudi duh srečo naših prvih staršev v paradižu; žalosten in nejevoljen je postal, ko zve in čuti, da bo

človeški rod zasedel nekdanje tisto mesto v nebesih, s kterega je bil on zavoljo prevzetnosti pognan; kakor da bi njemu škoda se godila, tako je grizla ga človeška sreča, zato ni dal pokoja, dokler ni človeka zapeljal in nesrečnega storil. — Videl je Kajna, da Abeljnova daritev Bogu bolj dopade kot njegova; postal je nevoljen čez to srečo svojega brata, in ni mu privoščil take milosti božje; lice mu je upadlo in obličje obledelo, vzel je kol ter ubil svojega lastnega brata. — Jožefovi bratje so prodali svojega brata Jožefa v daljni Egipt, ker so mu zavidali, da je bil očetu bolj priljubljen, da je dobil in nosil lepšo obleko, in da ima obljubo, kaj imenitnega postati. — Kralj Savelj je bil zaviden Davidu, ker je David pastirček zmagal velikana Goljata, in ker ga je ljudstvo čestilo rekoč: „Savelj jih je ubil (ali zmagal) tisuč, David pa deset tisuč.“ Vsled svojega zavida je zagnal oistro sulico v Davida, pa ga ni zadel. — Judovski pismarji in farizeji so videli Jezusa, kako čudeže dela in ljudstvo uči. Stopili so potem vkup in rekli: „Kaj bo iz tega, ako ta človek taka znamenja dela.“ Najviši duhoven je pa vstal in rekel: „Vi vsi vkup nič ne veste, umreti mora.“ In tako je zadolžil spet zavid visoke Judovske duhovščine in pismarjev in farizejev, da je moral Jezus toliko terpeti in umreti.

2. Zavidni človek samega sebe muči in druge tudi, sam pa svoj greh vendar le težko spozna. Kakor je bilo nekdanj v stari zavezi, tako je še zdaj, zavid dela človeka prav nesrečnega. Nek malar starodavnih časov je namalal podobo nevoščljivosti ali zavida. Napravil je staro babo, ki se preživlja s kačjim mesom in svoje lastno serce grize; vsa blede je in meršava, oči ima temne in upadene. To je zares prava podoba nevoščljivosti. Stara je kot zemlja, in nima na sebi ničesar moškega. Nevoščljivi ali zavidni človek se živi od ptuje nesreče. Kakor se veseli kača smrti onih, ktere piči, tako se veseli zavidnež nesreče tistih, ktere sovraži. Nevoščljivec vedno kuha sovraštvo v svojem sercu, on nima zadovoljne ali mirne ure, nima veselja in nima pokoja. Zato blede njegovo obličje, upadajo njegove oči, slabijo njegove telesne moči, in truplo pada prezgodaj v grob. Samega sebe dela nevoščljivec nesrečnega, in samemu sebi je že na poti. Še bolj na poti je pa zavidnež tistim, ki morajo blizo njega živeti, ker mu nikoli po volji storiti ne morejo. Če so veseli in srečni, postane zavidnež nejevoljen in nesrečen; ako so drugi nesrečni in žalostni, pa veseli se zavidnež. Prijateljstva ž njim biti ne more, prepri in nevolja sta zmiraj doma. Oh zares, zavid dela človeka nesrečnega, kakor je storil Kajna in Jožefove brate in Savlja nesrečne. Zavid zapelje v pogubljenje, kakor je zapeljal pismarje in farizeje. Varujmo se ga!

III. Ker je toraj zavid tako velik greh, in človeka tako močno nesrečnega dela; ker zavid jemlje zavidnemu srečo in pokoj na svetu in kali veselje še drugim ljudem; ker zavid kot poglaviten

greh zapelje v pogubljenje in človeka tako porine v večno nesrečo: zato mora nam prav v skerbi biti, da se ga obvarujemo, ali da se ga ozdravimo, če nas ujeda. Premišljajmo toraj še to: Kako ali s čem se zavid ozdravlja?

Sveti Gregor, ta imenitni učenik svete cerkve, tako le piše: „Kdor hoče pošastno nevoščljivost spraviti iz svojega serca, ne potrebuje nobenega meča, tudi mu ni potreba nobenega oklepa, tudi čelade ne: zadosti je, da njegovo serce le v ljubezni gori.“ Sveta ljubezen je najbolj mogočno zdravilo zoper zavid, ker ljubezen srečo in žalost z bližnjim deli. Kdor bližnjega ljubi, se ž njim veseli, kedar srečo ima, in se ž njim solzi, kedar ga nadloga obišče. „Ljubezen, pravi sv. pismo, nikogar ne zavida, ne dela krivice, se ne povzdiguje in ni čestilakomna.“ (I. Kor. 13.) Ljubi toraj bližnjega, kakor samega sebe ljubiš, potem ne boš poznal gerde nevoščljivosti.

Spoznavaj in priznavaj to dobro, kar v svojem stanu imaš, pa ne glej zmiraj na to, kar tvoj bližnji ima. Noben stan ni tako srečen, da človek ne bi želel si zmiraj kaj boljšega. Mi vsi smo v solzni dolini, in nikdo na zemlji ni brez težav in križev. Tisti, ktereга zavidáš, je v marsiktereј reči bolj nesrečen, kakor si misliš, zakaj ni vse zlato, kar se blišči. Tudi v svitli palači in v kraljevski hiši sta znana križ in nesreča. Zatoraj ne zavidaj bližnjega, kedar ga gledáš danes srečnega.

Spominjaj se večkrat hudih nasledkov zavida, to je, spominjaj se večkrat, kam zapelje človeka zavid? Na svetu ga dela nezadovoljnega s samim seboj, in ga dela tudi sitnega znancem. Brez veselja živi in nesrečno umerje, komur zavid gloje serce. Po nesrečni smerti pa odpre se zavidnemu nesrečna večnost, ker nevoščljivi ali zavidni nebeškega kraljestva ne bojo gledali.

Sklep.

Vojvoda Belizar se je toliko prikupil svojemu cesarju, da je dobil častno ime „Kinč Rimljanov.“ Kdo bi bil mislil, da bode kedaj cesar zavergel tega zmagovalnega in toliko čislaneга vojvoda. In vendar se je tako zgodilo. Nekaj boljarjev je zavidalo mu cesarjevo prijaznost, zato so černili pred cesarjem vojvodovo djanje in dolžili ga, da je izdajica. Cesar se daje oslepiti, Belizarja uklene ter ga obsodi, da naj se mu stakneta obe očesi. Uboga reva! ko pride iz ječe, da si postaviti na očitnem kraju malo utico, kjer je sedeval in memogredoče miloščine prosil. „Popotniki, tako je klical, dajte en viharček nesrečnemu Belizarju, ktereга je povzdignilo junaštvo, nevoščljivost pa mu iztaknila oči!“

Preljubi kristjani! Gerd in velik greh je nevoščljivost ali zavid, ker nasprotuje največi zapovedi, da naj ljubimo Boga čez vse in bližnjega kakor sami sebe. Gerd je tudi sad tega greha, kjer dela nas na svetu nesrečne in v večnosti pogubljene. Žavolj Boga varujmo se tega greha. Amen.

Pridiga za nedeljo Seksagezimo.

(O poslušanji božje besede. Gov. M. H.)

„Kdor ušesa ima poslušati, naj posluša.“
(Luk. 8, 8.)

V v o d.

Danešnje sveto evangelje pové, da je sejavec sejal seme na njivo, katero pa ni donášalo povsod enako obilnega sadu, ker ni padlo vse v dobro zemljišče. Pomen te lepe prilike je razložil nam nebeški učenik Jezus sam. Seme je božja beseda. Zemlja, na katero je seme padlo, so človeška serca. Da pa seme božje besede ne donáša povsod obilnega sadu, temu je kriva različnost serc, ktera božjo besedo poslušajo.

Seme božje besede se seje in oznanuje naprej in naprej po sveti cerkvi, kateri je izročil sam Jezus to nebeško seme. On je zapovedal, da imajo škofje in mešniki oznanovati to seme sv. evangelja vsem narodom. Sveti cerkvi je obljubil Jezus tudi, da bo on ž njo vse dni do konca sveta, da se njegova beseda ne kazi, temoč čista in zdrava ostane. Po ukazu in s pomočjo Jezusovo se seje seme božje besede, oznanuje se božji nauk tudi še zdaj po vsem svetu. Željno jo poslušajo in sprejemajo tisučeri in milijoni; ako so njih serca dobro zemljišče, donášajo tudi zahtni sad pravičnega življenja. Nahajajo se pa tudi drugi, katerim je le malo mar za božjo besedo, in kateri izgovarjajo svojo nemarnost s praznimi rečmi.

Da vam v božjem imenu podam takošen poduk, kakoršnega nas opominja ravno danešnje sv. evangelje, zato hočem o poslušanji božje besede govoriti in vam povedati:

1. da je poslušanje božje besede potrebno krivičnim in pravičnim,
2. da so plitvi in puhli vsi izgovori nemarnih poslušavcev.

Ljubi Jezus, najboljši sejavec božje besede, blagoslovi nas, dokler premišljujemo, kako močno nam je tvojega svetega nauka potreba. P. m.!

Razlaga.

I. Priterdil mi bo vsak duhovnik, kateri je delal že dolgo kot učenik in dušni pastir v vinogradu Gospodovem, da so najpobožniši in najbolj podučeni kristjani tudi najzvestejši in najmarljivejši poslušavci božje besede. Na njih se spolnujejo besede preroka Jeremija: Željno sem povžival tvoja razodenja, in beseda tvoja mi je bila radost in veselje serca⁴. (Jer. 15, 16.) Ravno tako spričuje tudi skušnja, da so merzli in malopodučeni kristjani tudi nemarni in zanikerni poslušavci božje besede. Vsakemu kristjanu je treba, da božjo besedo posluša.

Potreba je to krivičnim ali grešnikom, da se spreobrnejo in spokorijo. Grešnike sveto pismo spečim primerja, ktere je treba buditi. Sveti Pavelj piše (Rom. 13, 11.): „Ura je že, da od spanja vstanemo“. Zdaj si pa mislimo človeka, ki terdo spi, pa ga hočemo na kako imenitno delo dobiti. Treba je, da ga pokličemo, in če ne sliši, moramo k njegovi postelji stopiti in še bolj glasno zaklicati, da se zbudi. Potem znabiti odpre svoje oči le na pol, oberne se na drugo stran in spet zaspi. Ako ga hočemo zbrihtati, moramo ga prijeti in nekoliko stresti, sicer ne bo vstal. — Glejte, preljubi kristjani! tu imate podobo v grehe zakopanega človeka. Tak grešnik spi takorekoč v svojih grehah, ker živi brez skerbi, čeravno je v nevarnosti, da se na večno pogubi. Iz spanja ga budijo bogaboječi kristjani, ker ga kličejo s svojim lepim izgledom k pobožnosti. Vendar to vabilo je preslabo; treba je bolj blizo postelje stopiti in glasno zaklicati. To dela grešnikova vest, ktera se zbudi in nad grešnikom vpije: „Vstani, čas je, da začneš bolj pobožno živeti!“ Grešnik se zdrami nekoliko na glas svoje vesti, on spozna svoj nevarni dušni stan, pa ne ve si prav pomagati, zato v svojih grehah ostane. Da se grešnik popolnoma zbudi in grehe zapusti, treba je, da ga strese in pretrese božja beseda, ktero sliši iz ust svojega dušnega pastirja. Božja beseda stavlja grešniku pred oči nesrečno smert, oestro sodbo in peklenski ogenj, kateri ga čaka, ponuja pa grešniku tudi pripomočke, po katerih zamore tej nesreči ubežati, in po usmiljenji božjem spet srečo dobiti.

Preljubi! tudi pravični ali pobožni kristjani morajo besedo božjo poslušati, da pravični ostanejo in v pravičnosti rastejo. Božja beseda pravične kristjane v pravičnosti poterjuje in je povzdiguje do keršanske popolnosti. Ona jim na znanje daje, kako se je treba nevarnosti izogibati, grešnih priložnosti se varovati, nad svojimi počutki buditi; ona pravične uči, kako naj poravnajo svoje pomanjkljivosti, da od dne do dne postajajo bolj popolnoma. Božja beseda daje pravičnim trdnost in stanovitnost, da v pobožnosti ne opešajo, da ne popustijo svetega življenja potem, ko so ga začeli. Ona pa podaja pravičnim tudi to-

lažbo in nebeško sladkost, ker jim kaže unstran groba nebeško veselje in večno plačilo. Brez božje besede pravični ne bi ostali dolgo pravični, kedar je zadevajo križi in težave, in kedar je zaničujejo grešniki in posvetnjaki. Naš Zveličar ni zastoj ukazal: „Pojdite po vsem svetu in učite vse ljudi vse deržati, kar sem vam povedal.“ Tudi sveti Pavelj ni zastoj učil: „Oznanuj besedo, naj je priležno ali nepriležno; prepričaj, prosi, kaznuj z vsem poterpljenjem in z modrostjo!“ (Tim. 4, 2.) Zares treba, prav treba je, da vsak kristjan rad in pogosto posluša božjo besedo.

II. Znabiti kdo poreče, da ne taji potrebnosti oznanovanja božje besede, da pa ima on za se tehten izgovor, čemu ne hodi k pridigam. Takemu hočem pokazati, da so plitvi in puhli vsi izgovori, s kterimi hoče kdo opravičiti in olepšati svojo zanikernost.“

a) Nekdo reče: „Meni ni treba hoditi k pridigam in h keršanskemu nauku, ker že sam vem, kaj imam verovati in kako živeti, saj sem v svojej veridosti podučen.“ Na te in enake besede odgovorim: Najbolj učeni in najbistrejši učeniki pa le spoznavajo, da v verskih resnicah se nikdo čisto ne izuči; da je tudi podučenemu kristjanu sila potrebno večkrat opominjati se znanih resnic; da rado ravno med poslušanjem božje besede vname se serce ljubezni do tega, kar beseda božja ukazuje. Sveti Avguštín je poznal resnice in vedel zapovedi svete vere Kristusove, pa še le tedaj je začel vnemati se za nje, ko je poslušal pridige sv. škofa Ambroža; še le takrat je začel v se iti, začel je ubogati klic božje milosti, in se je spreobernal. Božjo besedo poslušati je vsakemu, tudi najbolj učenemu treba. Sicer pa moram o tistih, ki terdijo, da že sami vse vejo, po svoji večletni skušnji reči: da se taki ljudje sami zelo motijo, in da še druge slepijo. Njih znanje je plitvo, in njih učenost ima le malo zerna.

b) Drugi pravijo: „Jaz bi rad pridige poslušal, pa opravila moja mi ne dopuščajo.“ Prijatelj, ali je res, da ne moreš odmakniti se od svojih posvetnih opravil kako uro za poslušanje božje besede? Ali ti res ni mogoče, kake pol ure prej od doma se spraviti, da si pričujoč pri celi službi božji? Za lepšanje svojega umerljivega života, za prazno postopanje, za kratkočasna pota imaš časa zadosti; vendar za očiščenje svoje duše, za hrano večnega življenja pa ne moreš si ga pritergati. Mar ni nedelja delavni dan za neumerjočo dušo; mar nedelja ni dan Gospodov, kteri ima tvojo časno in večno srečo v rokah? Mar ne uči Jezus: „Le eno je potrebno“ — „Kaj pomaga človeku, ako bi si pridobil celi svet, na svojej duši pa škodo terpel?“

c) Prav važen izgovor, kteri se sliši večkrat, je ta: „Pridiznik ima sam svoje pregrehe in madeže, kaj bi ga poslušal!“ Ljubi bratje in sestre v Kristusu Jezusu! mi smo slabi sinovi in hčere očeta Adama, grehom in slabostim podverženi.

Vsi imamo svoje pregrehe, pa resnica je tudi, da se na duhovnih vse pregrehe povečajo; njim se marsikaj očita, česar niso krivi; sedanjí svet posebno rad duhovski stan zaničuje, ogerduje in obrekuje. Čeravno pa ima duhovnik tudi svoje grehe in madeže, katerih se revni sin Adamov tako težko znebi, vendar je na pridiznici namestnik Jezusovi, ker v njegovem imenu uči, svari in opominja. Njegova beseda je glas Jezusov, kterega imaš poslušati; njegova beseda je seme nebeškega življenja, katero imaš z voljnim srcem sprejemati in ohranjati. Saj Jezus sam pravi: „Deržite in storite vse, kar vam povejo, po njih delih (če so hudobna) pa ne smete ravnati.“ (Mat. 23, 3.) Dizmas, uči sv. Ambrož, je bil razbojnik in ubijavec, in vendar je dal svojemu tovaršu dober nauk, zakaj bi ne mogel od pridigarja, ki je sam grešnik, sprejemati dobrih nauk in svetih resnic? Glej pri pridigah na božjo besedo, ne pa na tistega, kateri jo oznanuje.

d) Marsikteri se izgovarjajo: „Ta pridiznik je preoster, take nam pravi, da človeku groza pride.“ Ljubi prijatelj moj! Pridiznik je oznanovalec božje besede, ki je ostrejša kot dvorezen meč, ki reže, dokler v dušo seže. (Heb. 4, 12.) Pridiznik mora oznanovati vso besedo božjo, tolaživno in strahovito; on mora oznanovati svetost in pravičnost božjo, pa tudi razodevati strašne kazni, ki čakajo nespokornega; on mora očitati hudobije in povedati tudi take resnice, ki se dozdevajo nekterim poslušavcem prav neprijetne. To mora pridigar storiti, ne da bi koga žalil ali zasramoval, temoč da bi svaril poslušavce pred grehom, in da bi je nagibal k pobožnemu življenju. Zatorej ne ogiblji se, prijatelj moj! ostrega pridigarja, temoč jemlji si k sercu njegovo svarjenje; ponižno se terkaj na persi, kedar te njegova beseda zadene. Bolj in bolj spravljalj iz sebe, kar je v tebi pregrešnega, in kakor se čisti zlato z ognjem, tako se bo čistilo tvoje življenje, ako verno in zvesto poslušáš božjo besedo.

Sklep.

Ljubi kristjani! seme je božja beseda, pravi Gospod Jezus; resnično ona je seme, ki donáša stoterni sad večnega življenja. Božja beseda je strahovita kot grom, kedar napoveduje človeku večne kazni razžaljene pravičnosti božje. Ona je ostra kot brušen meč, kedar seže grešniku v dušo in serce, da ga budi. Ona je gorka kot raztopivni ogenj, kedar se z milostjo božjo vesti poprime, in jo v gorki grevengi čisti. Ona je tudi mila kot spomladno solnce, kedar oznanuje čudeže usmiljenja božjega. Rahla je kakor pohleven dežek, kedar nam orosi revno serce z nebeško tolažbo svete vere. Sladka je, kot ljubi kruhek lačnemu, in potrebna je, kot voda žejnemu.

Kristjan moj! črez vse drugo naj ti bo draga in ljuba božja beseda. Ne daj si je vzeti od nevernikov, niti kaliti od krivover-

nikov. Tvoje največe veselje naj bo, da pogosto poslušaš božjo besedo. Ohrani jo v vernem sercu, pobožno jo premišluj in ravnaj svoje življenje po njej. Tako bo donesla tebi presladki sad večnega življenja. Amen.

Postne pridige.

(Od oseb, ki so bile priče Jezusovega terpljenja. Gov. Gregor Jakelj.)

I. Pridiga.

(Judež)

„Judež, s poljubovanjem izdaš Sinu človekovega?“
(Luk. 22, 48.)

V v o d.

Nek popotnik roma v sveto deželo, da moli Boga v prelepem tempeljnu Jeruzalemskem. Že zagleda od daleč zaželjeno mesto, že se blišči mu zidovje svete hiše nasproti, ko zavije steza skozi samotni gozd. Tam zasliši tužen glas: „Ovčica, oh ljuba moja ovčica!“ in prijazen mladeneč stopi ven iz germovja. Njegovo obličje je neizrečeno milo, vendar nekaj otožno; v desni derži pastirsko palico, noge ima boste in semtertje okervavljene. Ko ta mladeneč zagleda popotnika, postoji in zakliče: „Ljubi popotnik, ali si mar videl mojo ovčico? Že dolgo, dolgo jo iščem, pa ne morem je najti.“ Popotnik mu odgovori: „Si znabiti ubog, je zgubljena ovčica znabiti tvoje edino premoženje, da te toliko skerbi ta zguba?“ „O ne, reče mladeneč, jaz imam še brez števila ovec; zavoljo ene ne bom bogatejši, tudi ne ubožniši.“ „Zakaj pa jo iščeš tako skerbno in solzen?“ pravi popotnik; mladeneč pa reče: „Ker jo ljubim, zato jo iščem tako skerbno, in zato me tako boli, da sem jo zgubil! Črez hrib in črez dolino hodim za njo že dolgo časa ves pobit. Le en sam krat sem zagledal jo od daleč; serce mi je samega veselja kipelo, stegnil sem svoje roke po njej, pa ubežala je v gosti germovje. Ovčica, oh ljuba moja ovčica!“ Ves ginjen mu pravi popotnik: „Tvoje ovčice sicer nisem videl, pa ne išči je več, ker beži pred teboj, pusti jo nehvaležnico.“ Mladenču se obraz razžari in iskreno zaverne popotnika rekoč: „Nikdar ne bom počival, dokler ovčice ne najdem, če tudi zgubim zraven svoje življenje. Ako te na potu sreča, oh povej jej, da naj se najti da.“ To spregovorivši zgine v germovje in še dolgo časa sliši popotnik tužno vpitje: „Ovčica, oh ljuba moja ovčica!“

Dolgo še išče mladenec svojo zgubljeno ovco, poslednjič jo najde sredi trope volkov. Pogumno stopi med divje zverine, da jim ovco izterga. Vendar divje zveri planejo nad njega, razmesarijo ga z ostrimi kremplji in zobmi, in pomandraj ga v tla. Tako tedaj leži lepi mladenec brez zavesti v volčjem berlogu; kri mu teče iz globokih ran ter namaka njegovo obleko in tla. Volkovom to še ni bilo zadosti, zatožili so mladenča pred svojim sodnikom, ki ga obsodi v smert. Zdaj še zgrabijo nedolžnega, ga peljejo na hrib in tam ga križajo. Mladenec vse to prenaša brez nevolje in mermranja; preden umerje, zbere še vse svoje moči in bolestno zakliče: „Ovčica, oh ljuba moja ovčica!“

Preljubi kristjani! to je povest in podoba dobrega pastirja in zgubljene ovce, kakoršno nam stavlja sv. pismo večkrat pred oči. Koga bi ne ganila ta podoba, kedar jo sliši in premišljuje? Nebeškega pastirja glas: „Ovčica, oh ljuba moja ovčica!“ velja tudi tebi, dragi kristjan! vzlasti tebi, o grešnik moškega ali ženskega spola. O da bi poslušal vsaj za ta postni čas mili glas svojega pastirja, in spokorno se vernil v roke in na serce Jezusovo! Pokora je edini pot do zveličanja, pokoro delati moramo vsi, ker smo vsi tudi grešili. K pokori nas vabi Kristusovo terpljenje, katero nam sv. cerkev ravno v postnem času stavlja pred oči. K pokori nas vabijo tudi vse tiste osebe, ki so priče bile britkega terpljenja in grenke smerti Jezusove. Na te osebe hočem v sedem postnih pridigah obračati vaš pogled.

Pokazal vam bom toraj v postnih pridigah Judeža, ki je Zveličarja izdal; Petra, ki ga je zatajil; Judovsko ljudstvo, ki je njegovo smert pozelelo; Pilata, ki ga je obsodil; Marijo Magdaleno, ki svoje grehe obžaluje; Janeza, ki Jezusa ljubi; in na zadnje še Jezusa samega, ki ljubezni do nas umira. — Danes toraj začnem z Judežem, ker Kristusovo terpljenje se je začelo, ko ga je Judež izdal. Razložiti pa hočem vam dve strani in sicer:

1. zakaj je prodal Judež nedolžnega Jezusa?
2. s katerim znamenjem ga je izdal? P. m.!

Razlaga.

Na vratih velikega duhovna v Jeruzalemu stoji mož visoke in lepe rasti, pa nagerbanega čela, plašnega pogleda in nepokojnega serca. Da hude misli kuha, bere se mu že raz obličja. Znotraj v hiši so zbrani Jezusovi sovražniki; ravnokar so sklenili: „Eden mora umreti za ljudstvo, da se ne pogubi ves narod.“ (Jan. 11, 15.) Strašno je, kar so sklenili, ali kdo bo to doveršil, ker budobneži so boječi in plašljivi? Ko temu uprašanju odgovor iščejo, stopi med nje tisti mož, ki je na vratih stal, Judež Iškarijot, eden izmed dvanajsterih, učenec in prijatelj Jezusov. Ta mož nima dobre vesti, in beseda se mu veže na jeziku, ko reče: „Kaj mi hočete dati, in jaz

ga vam izdam?" Obljubili so mu 30 srebernikov, segli si v roke, in bil je ljubi Zveličar prodan.

1. Kristjani! postojmo in uprašajmo se, kaj pa je gnalo Judeža, da svojega Gospoda prodaja; kaj pa je zapeljalo učenca, da svojega učenika izdaja? Sveti Krizostom tako odgovarja: „Krivi učenec je izdal svojega Gospoda iz lakomnosti; denar je sprejel, zgubil pa svojega Boga in Gospoda.“ (Serm. 3. de resur.) Tako daleč ga je pripravila lakomnost, koja je bila poglavitni greh njegov.

2. Judež je bil Jezusov apostelj, in vendar je sedel v njega hudič lakomnosti. Pokazal je to že v Betaniji, v hiši Marije Magdalene, ko je ona Gospodove noge mazilila z dragim nardovim oljem, in alabastrovo pušico razlila po njegovi glavi, da je bila napolnjena vsa hiša prijetnega duha. (Jan. 12.) To je bilo lakomni duši Judeževi prevelika potrata. „Ali ne bi dalo to mazilo se prodati za 300 srebernikov, in denar bi se dal ubogim?“ Tako je govoril, vendar v srcu je mislil vse drugače. To ni rekel, pravi sv. pismo, ker ga je za revne skerbalo, temuč za tega voljo, ker je bil tat in je mošnje hranjeval; denar za mazilo je želel za se pograbiti. Razlagavci sv. pisma ne terdijo brez resnice, da je jemal Judež desetino vseh daril, koja so prinašali verniki Jezusu in apostelnom za živež. Ker je bilo zgubljenih za njega tistih 300 srebernikov za nardovo olje, iskal je po drugi poti si pridobiti vsaj desetino s tem, da je prodal svojega Gospoda za 30 srebernikov, kar je ravno deseti del one mazilove vrednosti.

3. O kako ostudna in gerda je lakomnost! Sveti Pavelj jo imenuje začetek ali korenino vseh hudobij (I. Tim. 6.); pa ravno tako lahko jo imenujemo tudi začetek in korenino Kristusovega terpljenja. Gotovo se je poslužil hudi duh tega lakomnega učenca, da bi pripravil Jezusa v smert, kakor se je poslužil Adama, da bi pogubil ves človeški rod. „Kdo bi se ne bal, pravi sveti Gregor; če se je upal hudič v raj, kteri kraj je še varen pred njim? Če se je upal satan kakor sestradan volk bližati celo Jezusu, in je zgrabil enega izmed njegovih učencev, kteri človek je še varen pred njim?“ — Vsakega dne in ob vsaki uri moramo se bati, ker nikdo izmed nas ni tako močno obdarovan z milostjo, kakor je bil Judež, preden je padel. V Jezusovem imenu je hudiča izganjal, zdaj pa je hudič v njega šel; bil je prijatelj božji, eden izmed dvanajsterih, zdaj pa je sovražnik božji, izdajavec! Preljubi! koliko Judežev je še današnji dan. Koliko je ljudi, ki so bili včeraj ali pred malo časom še sveti, in danes so že padli kakor Judež. Zato nas opominja sv. Pavelj, da naj človek dela svoje zveličanje s strahom in trepetom, in kdor stoji, naj gleda, da ne pade.

II. V smertnih težavah je molil Jezus trikrat na oljski gori, potem ga je pokrepčal angelj z nebes, in vernil se je k spečim učencem, ktere zbudi rekoč: „Ustanite, pojdemo, izdajavec se bliža!“

In glej, oljska gora, katero je obdajala do zdaj temna noč in sveta tihota, razsvetli se na enkrat. Divja truma ljudi se privali, baklje ali svetila imajo v rokah, z orožjem rožlajo, s kolmi grozijo, z vpitjem protijo, da se ta krik in blišč razlega daleč po zraku. Kdo so pa ti, da molijo sveto tihoto po noči? To so ona zarotena druhalj, katero Judež pripelje, in katero so farizeji ter pismarji poslali, da Jezusa prime in vklene. Judež stopi pred nje, približa se Jezusu in ga poljubi rekoč: „Pozdravljen bodi, učenik!“ Jezus pa mu reče: „Prijatelj, čemu si prišel; s poljubom izdajaš Sinu človekovega?“

1. Postojmo spet in spoznajmo Judeževo hudobijo iz tega znamenja, s katerim je izdal svojega Gospoda. Poljub je znamenje največjega prijateljstva; Judež ga je sprevergel v znamenje hudobije, izdaje, nezvestobe. Poljub je bil pogovorjeno znamenje tistim, ki Jezusa niso poznali. Zato je rekel druhalji, ki je prišla z njim: „Kterega bom poljubil, ta je; primite ga, in varno ga peljite“. Poglejte ga, hudobneža! in poslušajte, s koliko nevoljo govorijo od njega sveti cerkveni očetje. „Neslišana brezbožnost, pravi sv. Ambrož, znamenje ljubezni spreverglo se je tedaj v znamenje izdaje in nezvestobe, zastava miru mora služiti maščevanju, ki se zbrisati ne daje!“

2. In kako se obnaša Jezus proti svojemu učencu? kako kaznuje to nehvaležnost in izdajstvo? Tukaj so stale si nasproti: resnica laži, ponižnost prevzetnosti, usmiljenje terdoserčnosti, poterpežljivost jezi, ljubezen nevoščljivosti. Najkrotkejši izmed vseh ljudi se sreča s prekanjenim izdajavcem in reče mirno svojemu sovražniku: „Prijatelj, čemu si prišel?“ O kako dolga in presunljiva pridiga je ležala v teh besedah, ako bi hotel Judež jo razumeti! „Prijatelj, mu reče, moj tovarš, moj učenec, priča mojih čudežev, pomisli vsaj, koliko ljubezni sem skazoval tebi zmiraj. Še le pred malo urami sem ti noge umival in je poljubil. Poljubil sem ti je, da bi ti živel; ti pa poljubiš mene, da bi jaz umerl. O kako raniš moje serce, ali sem to od tebe zaslužil?“ Z besedami kralja Davida je zamogel Zveličar se pritožiti rekoč: „Ako bi storil mi to sovražnik in ta, ki mi hudo želi, to bi prenašal; vendar ti moj prijatelj, moj tovarš in moj znanec!“ (Ps. 54, 13—14.)

3. Glejte, preljubi kristjani! tako je hotel krotki Jezus še zadnji čas rešiti svojega zaslepljenega učenca, pa bilo je zastonj, ker mera njegove hudobije je bila že napolnjena. Pregovor pravi: Kakoršno življenje, takošna smert. Ali se ne pozna iz Judeževe strašne smerti vsa groza in velikost njegovega greha? Kar je pa na tem še najbolj strašno, je to, da Judežev rod še ni izumerl. Čestitljivi Beda po pravici govori: „Marsikteri se grozijo nad Judeževo hudobijo, kakor nad najstrašnejšo pregreho, in vendar se je sami ne izogibljejo. Kdor je lakomen po bogastvu, kdor ni hvaležen za sprejete dobrate, kdor se nam prijatelja kaže, dokler

nas sovraži: mar tak ni Judežu podoben? Kdor prodaja svojo nedolžnost in svojo neumerjočo dušo za malo pijače, za kako obleko, za kratek ples, za trenutek pregrešnega veselja: mar tak ni podoben Judežu? Kdor moli z ustmi, ki so omadežena s kletvijo in oskrunjena s pregrešno ljubeznijo; ali kdor pristopi k mizi božji z grehi, katerih se ni spovedal in katerih ne obžaluje: mar ni tak podoben Judežu, ki svojega Zveličarja poljubljuje in izdaja? — Zares je podoben izdajavcu, in sprejel bo tudi plačilo, ki ga je skupil Judež: večno pogubljenje.

Sklep.

Pred nekoliko leti je živel na Nizozemskem nek bogat grajščak, ktereга je pripravilo strastno igranje skoraj na beraško palico. Imel je pobožno in pridno ženo, vendar strastna ljubezen do igre je vzela mu vso ljubezen do žene, ki je bila prav angelju podobna. Ona opominja, svari in prosi moža; po cele noči prejoka in moli za njega, pa vse je zastonj, nič ne pomaga. Zdaj si izmisli žena neko zvijačo. Njen mož sedi na večer po svojej navadi pri igri. Že je zaigral blizo ves denar, ko ga zapustijo tovarši samega. Bilo je že pozno po noči, kar stopi nek ptujec v izbo in z grajščakom igrati začne. Dobival je ptujec stavo za stavo, in ko dobi ptujec še zadnji zlat, razdivja grajščak nad svojo ubožnostjo, usta se mu penijo jeze, z nogama bije ob tla, ker ne more več staviti. Ptujec pa reče: „Se imaš svojo dušo; če bo moja, ako zgubiš; če bo moja na vekomaj, pa igravja za njo!“ „Tvoja na vekomaj!“ zaupije grajščak kakor iz uma, potem stavi in zgubi! Zdaj vstane ptujec, verže od sebe klobuk, brado in plajš, in pred grajščakom stoji njegova žena, ki si je izmislila to zvijačo, da reši svojega moža. „Dolgo si odrekoval meni ljubezen, merzlo se obnašal do mene, nehvaležno izdajal me pri igri, in zdaj sem te zopet dobila; priigrala sem te, zdaj si moj, moj z dušo in telesom, moj na vekomaj!“ Tako je govorila navdušena žena, mož je pa mirno poslušal, iz serca zdihoval, in se poboljšal. Bil je pridobljen, ni več igral.

Preljubi kristjan! ali boš dal tudi ti se pridobiti za drugo in sicer pobožno življenje? Zaigral si dušni pokoj, mir vesti, upanje večnega življenja; zaigral si zlato Jezusovo kri, s katero si bil odkupljen in neumerjočo svojo dušo, ktera je za nebesa stvarjena. Glej tebe išče tvoj najboljši prijatelj, božji Sin, kteremu si pri sv. kerstu in pri sv. birmi obljubil, da mu zvest ostaneš do smrti. Glej, pred teboj stoji tvoj prijatelj v postnem času s ternjem kronan in s križem obložen; kakor dober pastir tebe kliče: „Ovčica, ljuba moja ovčica, daj se najti! Kaj sem ti storil, s čim te razžalil? povej mi!“ Gotovo upam, grešnik! da se boš dal pridobiti v tem

postnem času. V odkritoserčni spovedi reci svojemu Bogu: „Nikoli več te nočem izdati kakor Judež“. Usmiljeni Zveličar pa tebi poreče: „Tvoji grehi so tebi odpuščeni, pojdi v veselje svojega Boga.“ Amen.

II. Pridiga.

(Peter.)

„Peter pa reče: Človek, ne vem, kaj praviš! In zdaj, ko je še govoril, je petelin zapel. In zdaj se Gospod oberne in Petra pogleda.“ (Luk. 22, 60.)

Vvod.

Sveti mučenec Feliks iz Nole je bežal nekdam pred svojimi preganjavci, in se je skrtil za spokljino nekega podertega zidovja. Nek pajek je spredel hitro za njim svojo mrežo čez spokljino, da se je videla prav samotna in zapuščena. Kmalotem pridirjajo sovražni možje, ki so iskali skritega Feliksa. Ko zagledajo pajčevino, rečejo si, da tukaj človeka ne more biti skritega, in hitijo naprej. Tako se je rešil sv. Feliks, in potem zlezel iz svojega zavetja, ko je bilo vse varno. To povestico pripoveduje sv. Pavlin in pristavlja. Kjer je Kristus pričujoč, tam je pajčevina močna kakor zid, kjer pa Kristusa ni, tam je tudi zid slab kakor pajčevina. Da je zares tako, to nam kaže življenje sv. aposteljna Petra, ki je bil blizu Jezusa terden kakor skala, daleč od Jezusa je pa poderlo ga malo besed neke dekle.

Ko je pri zadnji večerji odšel izdajavec Judež, začel je ljubi Jezus slovo jemati od svojih aposteljnov in reče Petru: „Kamor jaz grem, tje mi zdaj ne moreš slediti, pozneje pa boš mi sledil. Peter pa mu reče: Zakaj bi sedaj ne mogel za teboj iti? Svoje življenje hočem dati za te. Resnobo mu pravi Jezus: Svoje življenje hočeš dati za me? Resnično resnično ti povem, preden bo petelin dvakrat zapel, boš ti mene trikrat zatajil.“ (Jan. 13, 33.) Tako serčno in odločno je govoril Peter pri zadnji večerji, kaj pa se je zgodilo pozneje še tisti večer? Ko je Peter stal zunaj na dvorišču velikega duhovna, pride neka dekla in vidi Petra, ga pogleda in reče: „Ti si bil tudi z Jezusom Galilejcem.“ Peter pa taji pred vsemi rekoč: „Jaz ne vem in ne razumem, kaj praviš.“ Potem vstane, da gre ven pred dvorišče, in petelin zapoje. Ven gredé ga vidi druga dekla in reče okoli stoječim: „Tudi ta je bil z Jezusom Nacarenskimi!“ On pa zopet taji in pravi: „Ne poznam tega človeka.“ In čez nekoliko časa pristopijo hlapci in rečejo Petru: „Res-

nično, tudi ti si eden izmed njih, po jeziku te poznamo, saj si tudi Galilejec.“ Nesrečni Peter pa začne rotiti se in prisegati: „Ne poznam tega človeka, od kterega pravite.“ In zdaj je petelin v drugič zapel. Ravno takrat so pa Jezusa memo peljali iz sodnje hiše v ječo, in Jezus je Petra milo pogledal. Takrat se spomene Peter besed Jezusovih: „Preden bo petelin dvakrat zapel, boš ti mene trikrat zatajil.“ In Peter je šel iz dvorišča, in je britko se zjokal.

O nesrečna noč, v kateri je imel hudi dub toliko oblasti! Prijeli so hudobneži Jezusa, aposteljni so pa zbežali; eden izmed aposteljnov Jezusa izda, in svojo dušo proda za nekaj srebernega prahu. Serčni Peter, kteremu je namenil Jezus ključne nebeškega kraljestva, pravi, da Jezusa ne pozna; Peter, kterega je postavil Jezus pervaka med aposteljni, zataji svojega Gospoda! — Zares velika je bila Petrova pregreha, ker je zatajil svojega Boga trikrat zapored, še večje je pa bilo njegovo kesanje in njegova pokora, zato mu je Bog odpustil in mu milost dal, da je z naprej zmiraj terdno stal. — Preljubi kristjani! tudi mi smo večkrat razžalili Boga z mislimi, z besedami in z djanjem. Ako hočemo odpuščanja dobiti, moramo tudi mi svoje grehe spoznati, obžalovati in se popoljšati. Da bi pa to tem bolje in lažje storili, hočem vam danes pokazati sv. Petra, in vam razložiti:

I. Česa nas opominja njegov greh?

II. Česa nas uči njegovo kesanje?

Tebe pa prosim, usmiljeni Jezus! imej nas vredne takega pogleda, s kterim si Petra pogledal, da je ven šel in britko se zjokal. V tvojem imenu začnem. P. m.!

Razlaga.

I. V sv. pismu stare zaveze beremo, da je oblegal Asirski vojvoda Holofern z veliko armado Judovsko mesto Betulijo. Ako bi pomoči ne bilo v petih dneh, moralo bi mesto udati se Asirjanom. To sliši udova Judita, ki je živela na tihem prav oistro in se postila vsakega dne. Ona najprej goreče moli, potem si obleče najlepša oblačila, in gre v Holofernov šotor. Četertega dne odseka pijanemu Holofernu glavo, pride nazaj v svoje mesto in pokaže glavo, katero je prinesla seboj. Tega so bili mestjani vsi veseli, oserčeni planejo z velikim vpitjem nad sovražnika. Asirjani pa so stali pred šotorom svojega vojvoda, da bi ga zbudili, pa noben se ne upa stopiti noter. Ker je bila sila velika, gre prvi služabnik Vagao v šotor. Ko pride do postelje, zagleda tam vojvoda kervavega in brez glave. Ves prestrašen skoči ven in zakliče: „Ena sama Izraeljska žena je ukončala hišo kraljevsko, glejte Holofern leži mertev na zemlji in glave ni na njem!“ (Jud. 14, 16.) Na vse čase bodo se čudili ljudje tej serčni ženi, ki se je upala v sredo med

svoje sovražnike, da reši svoje domače mesto. — Vendar pogledjte, preljubi! na dvorišče velikega duhovna, tam stoji junak močnejši od Holoferna, Kristus sam imenuje ga skalo. Ravno poprej je pokazal svojo serčnost, ko je odsekal hlpecu velikega duhovna z mečem uho. Pa zdaj približa se mu ena dekla, ki nima drugega orožja, kakor svoj jezik. Ta upraša Petra, ali pozna Kristusa, in glejte! Peter taji: Peter se roti, da tega človeka ne pozna! Tudi tukaj moramo zaklicati, kakor je klical Holofernov služabnik: Ena sama izraeljska žena je razdajala hišo Kristusovo, Peter je padel in leži na zemlji; glave nima, ker je svojega učenika zatajil! Vendar uprašajmo se: Česa nas opominja Petrov greh?

Preljubi kristjani! ravno taka dekla živi še dan današnji med nami, in marsikterega zapeljuje, da Kristusa taji. Tej dekli se pravi strah pred ljudmi. Marsikteri človek Kristusa noče poznati, ker se boji, da bi ga ljudje zaničevali zavoljo njegove pobožnosti. Čeravno tak v sercu veruje, vendar ne upa se, očitno pred ljudmi spoznavati svojo vero. Kristus pa govori: „Kdor me zatajuje pred ljudmi, tega bom zatajil tudi jaz pred nebeškim Očetom.“ (Mat. 10, 32.) To se pravi, kdor se sramuje, na svetu spolnovati nauke Jezusove, tega bode se sramoval tudi božji Sin, kedar pride soditi žive in mrtve. — Premišlujte z menoj, kako pogosto mami človeka strah pred ljudmi. Na oltarji se godi najimenitnejša skrivnost, Jezus sam pride med sv. mešo na oltar. Pred njegovim imenom se priklanjajo kolena vseh po nebesih, na zemlji in pod zemljo. Kam pa bomo tiste šteli, kateri svojih kolen še v cerkvi ne vpognejo, katerim se ne udajo kolena, dokler se daje blagoslov ali povzdiguje presveto rešnje Telo? Zraven pota stoji znamenje našega odrešenja, na križu visi podoba našega Zveličarja, ki ima roke razpete, glavo nagnjeno in serce prebodeno. Prevzetni kristjan gre memo, kakor da bi ga ne poznal. Cerkev ukazuje zvoniti zjutraj, opoldne in zvečer, da bi kristjani se spominjali svojega Odrešenika in njegove Matere Marije. Ljudje se odkrivajo in molijo, le tu in tam kaka previsoka glava noče se odkriti, ker se Kristusa sramuje in ga taji. Razuzdana tovaršija sedi na dobri volji in vede se vsa prešerna. Nobena reč tem dobrovoljcem ni presveta, da bi ne jemali je v posmeh. Nekdo je znabiti še med njimi, kateremu se to ne dopade, vendar svojih tovaršev ne svari, ker se zamere boji. Še mnogo je takih priložnosti, ob katerih človek zatajuje svojo vero in svojega Boga. Pravoverni kristjan pa ne sme se sramovati svoje vere, temuč mora to, kar v sercu veruje, tudi kazati v besedi in z djanjem. Pravoverni kristjan mora jemati si v največo čest, da je v keršanski veri rojen in izrejen, in da ima za svojega Boga Jezusa. O nehvaležni svet, ki ne sramuje se grehov in norčij, sramuje se pa vere in Boga!

Sveti Avguštin pripoveduje, da je bil Viktorin po Rimu izmed poganov najbolj sloveči govornik. Ko je pa sv. pismo prebral, pride k svojemu tovaršu ter mu naznani, da je že kristjan, vendar ne

očitno, temuč skrivši. Bal se je poganov, pri katerih je močno slovel, zato ni upal se, očitno spoznavati Kristusa. Njegov tovarš pa mu odgovori, da tako dolgo tega ne verjame, dokler ga v keršanski cerkvi ne vidi. Viktorin pa ni šel v cerkev, le nasmehnil se je rekoč: „Mar misliš, da zid in stene delajo kristjana?“ Ko je pa bral pozneje besede Kristusove: „Kdor me zatajuje pred ljudmi, tega bom tudi jaz zatajil pred svojim nebeškim Očetom“, potem je tekel k svojemu tovaršu in mu je rekel: „Pojdi z menoj v cerkev, jaz hočem postati kristjan!“ Pred veliko množico ljudi se je odpovedal očitno poganski veri in dal se kerstiti. Ravno tako, prelubi kristjani! bi zamogli še dandanešnji reči marsikteremu merzlemu in mlačnemu kristjanu: „Kako bi verovali, da si kristjan, dokler se zaderžiš nekeršansko in zatajuješ Kristusa? Ne moremo tebe vernim prištevati, dokler te v cerkvi ne vidimo, ktere se do zdaj izogiblješ.“ Kristjan, spoznavaj svojo vero očitno pred ljudmi, potem bode tudi Bog tebe spoznal za svojega otroka, kteremu je lepa nebesa pripravil.

II. Ko je Peter na dvorišču svojega Gospoda tretjokrat zatajil, peljali so ravno Gospoda iz sodne hiše čez dvorišče v ječo, in On je milo pogledal Petra, da je ven šel in britko se jokal. V stran je šel Peter od ognja, pri katerem se je opekel; bežal je od priložnosti, ktera ga je napeljala v greh; slovó je dal grehu in žalovati začel. Podal se je v neko votlino, ki se kaže še zdaj med Jeruzalemom in goro Sion. Tam je jokal od žalosti in bolečine, da je zatajil svojega prijatelja in Boga. Jokal se je tako dolgo, da so postale njegove oči rudeče, in da sta po licu naredila se žlebička, po kterih so se odtakale solze. Kedarkoli je slišal petelina, pravi njegov učenec sv. Klemen, padel je na kolena in obudil serčno žalost nad svojo nezvestobo do Boga. Da-si je pozneje prenehal jokati, vendar žalosti nad grehom ni več pozabil. Prelubi, tako in toliko je obžaloval Peter svoj greh! Česa pa uči nas njegovo kesanje in njegova pokora?

Prelubi kristjani! Ako smo grešili in Boga žalili kakor Peter, potem delajmo tudi pokoro kakor Peter. Spoznajmo in obžalujmo svojo krivico kakor on. Hitro je Peter ven šel in brez odlašanja je jokati začel. Tako delajmo tudi mi, kedar smo se pregrešili; ne ostajajmo dolgo v grehu, temoč obudimo prav kmalo žalost črez greh. Čeravno ne z ustmi, pa vsaj s srcem večkrat zdihujemo: „Gospod, bodi milostljiv meni grešniku! Jezus, sin Davidov, usmili se me!“ Kedarkoli se spominjamo ali zavemo kakega greha, hitro prosimo Boga odpuščanja, skesano zdihujemo k Bogu, pogledjmo v nebo ali na (britko martro) znamenje sv. križa. Vsaj na večer obudujmo serčno žalost nad svojimi grehi, preden se vležemo spat, ker ne vemo za gotovo, če bomo jutre še zdravi in živi. Tudi ne vemo, če bomo zamogli ob smertni uri pred kakim duhovnom se spovedati; kdor pa svoje grehe zavoljo Boga resnično obžaluje, tak ne bo zaveržen. — Komur bi pa bil Petrov izgled previsok,

ta naj pogleda grešnico Magdaleno, kako hiti iz svoje hiše k Jezusu. Po mestnih ulicah, kjer ljudje s perstom kažejo za njo, dirja vsa solzna k prijatelju spokornih grešnikov. Ne moti je pesmeh svetohlinskih farizejev, ko stopi v hišo Simonovo. Tam pade pred noge Jezusove in je s solzami moči pa s svojimi lasmi briše. Brez prenehanja prosi milosti, ne ravno glasno z jezikom, tem bolj pa s svojim srcem, ki je skesano in poterto. Marija je imela veliko ljubezen, zato je bilo jej tudi veliko odpuščeno. Zavoljo ljubezni so se odperla nebesa tudi desnemu razbojniku. Sveti Peter pa pravi po lastni skušnji: „Ljubezen pokrije veliko grehov!“

Ravno tako, preljubi, moramo tudi mi svoje grehe obžalovati, in začeti Boga ljubiti, ako hočemo odpuščanje zadobiti. Obžalovati moramo svoje grehe, ker smo ž njimi razžalili Boga, največ in neskončno dobroto, ki je vse ljubezni vreden. Boleti nas mora, da smo razžalili dobrega Očeta, kateri nam je skazoval vselej dušnih in telesnih dobrot. Ako je naše kesanje pravo, potem se bode nam zdel greh prav ostuden in gerd, ker je tako močno zopern Bogu. Gnjusilo se bode nam greha in sklenili bomo, greha ne več storiti in tudi priložnosti do greha se varovati. Vendar mnogo jih je, ki take prave žalosti nimajo, ki svoje grehe le obžalujejo zavoljo kake časne škode, zavoljo sramote pred ljudmi, zavoljo strahu pred bližnjo smertjo. Zapravljivec se kesa, ker je zapravil svoje premoženje in berač postal. Ne joka se, ker je Boga razžalil, temoč zategavoljo, ker ga nadloga tare. Nezakonska mati ne joče in žaluje, ker je zgubila svojo nedolžnost in hudo se pregrešila, saj je to delala že več časa brez očitania vesti. Ona le joka in zdihuje, ker je njena sramota prišla na dan. Grešnik na smertni postelji joka, kedar se mu duhovnik bliža; pogosto pa ne zavoljo svojih grehov, temuč zavoljo velikih bolečin, in ker bo moral zapustiti svet. Oh tako kesanje je le natorno in ne opraviči pred Bogom. Sveti Avgustin pravi: „Tisti se prav terka na persi, kateri tudi hudo verže iz pers.“ Nihče naj se toraj ne zanaša na solze, ki niso zmiraj v naši oblasti ali moči. Kdor ima pravo kesanje, tega serce boli, ker je Boga z grehom razžalil, temu stуди se greh, ker je gerd in zopern Bogu, tak tudi sklence, vseh grehov in zmiraj se varovati ter nobenega več ne storiti. Kdor takošno žalost nad grehi ima, tak je skesanemu Petru podoben, in takega Bog ne bo zaverigel!

Sklep.

Preljubi kristjani! Tako ste slišali danes o sv. Petru, ki je sicer padel, pa je spet ustal. Njegov greh nas svari, da naj pogledamo v se, ali mar ne zatajujemo tudi mi pogosto svoje vere in svojega Boga? Njegova pokora pa vabi nas, da naj se tudi mi resnično spokorimo, kedar smo Boga razžalili. — Veliko ljudi bo na sodnji den se čudilo, da so zaverženi rekoč: „Saj sem vsakega

leta se spovedoval, nikoli nisem kaj zamolčal, zakaj pa mi ni odpuščeno?" In dobili bojo odgovor: Zato, ker si nemarno in merzlo se spovedoval, zato, ker si leta in leta živel v tisti grešni navadi; zato, ker si obljuboval poboljšanje, pa nisi se poboljšal, temuž zmiraj ostal stari grešnik in hudobnež. — Preljubi, strašna bi bila taka sodba! Da nas ne zadene, zato poravnajmo, kar smo zadolžili. Obžalujmo svoje grehe z veliko in resnično žalostjo in spovejmo se jih odkritoserčno, da odvezo zadobimo. „Pri Gospodu je usmiljenje in obilno odrešenje. Dar Bogu prijeten je prežaljen duh. Potertega in ponižanega serca, o Bog! ne boš zaverigel!“ Amen.

Kratke pridige o pravi cerkvi Kristusovi,

katere naj vsak po svoje raztegne in podaljša.

Za IV. nedeljo po ssv. treh kraljih.

(Kristus sam je ustanovil keršansko cerkev.)

„Ko je stopil (Jezus) v ladjico, šli so njegovi učenci za njim“ Mat. 8, 23.

V v o d.

Naš ljubi Zveličar je stopil v ladjico in njegovi učenci so šli za njim, da se ž njim prepeljejo čez jezero Genezaret. Dokler se vozijo, nastane vihar, ki hoče vse potopiti, pa Jezus ukaže mir valovom in reši svoje učence. — Ta povest se jemlje pogosto za podobo svete keršanske cerkve. V cerkvi se vozi človek z Jezusom po nevarnem življenji, da pride do srečne večnosti. Tudi mi smo udje svete cerkve; da bi pa zastopili, kaj se pravi: „Jaz sem kristjan katoliške cerkve!“ zato hočemo v kratkih pridigah učiti se o pravi cerkvi Kristusovi. Za danes vam razložim in dokažem:

Da je Kristus ustanovil cerkev.

Razlaga.

Cerkev, po latinski ecclesia, pravi se društvo ali zbor. Kedar pa o cerkvi keršanski govorimo, takrat si mislimo: „Vidni zbor vseh pravovernih kristjanov pod vidnim poglavarjem, rimskim papežem, kateri enake nauke verujejo in ene zakramente sprejemljejo. (Malo razloži.) Tak zbor je ustanovil naš Zveličar Jezus Kristus sam. To nam spričuje,

1. kar je Jezus govoril. Dokler je na svetu živel, je govoril večkrat očitno ali pa v prilikah o cerkvi, katero hoče ustanoviti. Petru je rekel: „Ti si Peter, in na to skalo bom pozidal svojo cerkev.“ (Mat. 16, 18.) Kedar je svoje učence opominjal, naj po bratovsko se posvarijo, kedar se kdo pregreši, rekel je: „Ako tebe ne posluša, vzemi seboj še enega ali dva . . . ako teh ne posluša, povej cerkvi; ako pa cerkve ne posluša, pa naj bo tebi kakor pogan ali očitni grešnik.“ (Mat. 18, 16.) Samega sebe primerja ljubi Jezus pastirju, vernike pa ovcam ter pravi: „Še drugih ovec imam, ki niso iz tega ovčjaka; tudi tiste moram pripeljati, da bode en ovčjak in en pastir.“ (Jan. 10.) Te ovčjak je sveta cerkev, to nam spričuje,

2. kar je Jezus storil. Ko je začel naš Zveličar učiti, hodil je po judovski deželi od enega kraja v drugi, in vzel si je več učencev, kateri so ž njim hodili ter učili se od njega. Izmed učencev si je izvolil dvanajst aposteljnov, katerim je dal oblast odvezovati in zavezovati. Te aposteljne je poslal med svet rekoč: „Pojdite po vsem svetu, in učite vsa ljudstva, vse to spolnovati, kar sem vam naročil.“ (Mat. 28, 20.) Hotel je, da naj vsi, kateri verujejo v njega, imajo med seboj vidno družbo, in da naj so zvezani med seboj s tem,

3. kar je Jezus postavil kot znamenje vernih. Rekel je aposteljnomo: „Pojdite in učite vsa ljudstva, in kerščujte je v imenu Očeta in Sina in sv. Duha!“ (Mat. 28, 19.) Tako je postavil sv. kerst kot znamenje tistih, ki v njega verujejo. Pri zadnji večerji nam je zapustil še posebno mizo, s ktere tisti ne smejo uživljati, ki vere nimajo. Spremenil je kruh in vino v svoje rešaje Telo in rešnjo Kri ter dal aposteljnomo rekoč: „To storite v moj spomin!“ Rekel je tudi: „Kdor je moje meso in pije mojo kri, ta ostane v meni in jaz v njem!“ Poglejmo še to,

4. kar so aposteljni pričevali o cerkvi Kristusovi. Sveti apostelj Pavel piše: „On (Jezus) je postavil nektare v aposteljne, nektare v preroke, nektare v evangeliste, nektare v pastirje in učenike, da postanejo sveti (verniki) popolnoma, da se stavi Telo Kristusovo.“ (Efež. 4, 11—12.) S temi besedami govori sv. apostelj o neki posebni družbi, katero imenuje telo Kristusovo, in ktera ima učenike, pastirje, evangeliste in aposteljne. Ta družba je pa sveta cerkev Kristusova; to nam spričuje tudi,

5. kar gledamo na svoje oči še zdaj. Cerkev stoji, odkar je bil ljubi Jezus na svetu. Majhena je bila s početka, zdaj se je razširila po vsem znanem svetu. Zmiraj je imela svoje glavarje, katerih prvi je bil sv. Peter, in katerih zadnji je zdajni papež Pij IX. Zmiraj so se oznanjali vernim tisti nauki in zmiraj so sprejemali verni tiste zakramente. Godilo se je po besedah sv. aposteljna Pavla do Korinčanov: „Jaz sem sprejel od Gospoda, in to

sem tudi vam izročil!“ (Kor. 11, 23.) Zares, ako cerkev ne bi bila delo božje, razpadla bi bila že davno!

Sklep.

Preljubi kristjani! Iz tega, kar ste slišali, spoznajte, da je ustanovil sam Jezus sveto cerkev. To nam spričujejo njegove besede in njegovo djanje; to spoznavamo iz vidnih znamenj, ktera je Jezus svojim vernim podal; to nam poterdijo aposteljni in zdajni svet, ki cerkev Jezusovo še pozna. V česti imejmo to cerkev božjo in spolnujmo njene nauke. Ne bojmo se, kedar neverniki divjajo zoper cerkev božjo, da bi jo ukončali, kakor vihar ladjo potopi. Sam božji Sin varuje svojo cerkev. Kedar pride čas, vstal bo in mir napravil, kakor nekdaj v ladji na jezeru. Mi pa trdno deržimo se cerkve, ki je steber in podpora resnice, da nas ne bo majal vsak veter novega uka. Amen.

Za V. nedeljo po ssv. treh kraljih.

(Kristusova cerkev je sveta.)

„Nebeško kraljestvo je podobno človeku, kteri je sejal dobro seme na svojo njivo.“
(Mat. 13, 24.)

Vvod.

Naš ljubi Zveličar je rad podajal svoje nauke v podobah ali prilikah. Ko je hotel svojim poslušavcem povedati, kakošno cerkev bode ustanovil, rekel je: „Nebeško kraljestvo je podobno človeku, ki je sejal dobro seme na svojo njivo. Dokler so pa spali ljudje, prišel je sovražnik in je prisejal ljulike med pšenico. Ko je seme raslo in sad rodilo, pokazal se je tudi plevelj.“ Iz te prilike povzamemo, da Kristusova cerkev ne obsega samo svetnikov in pravičnih, temuč da se nahajajo v njej tudi krivični in hudobni. Oboje pušča Bog do žetve ali do konca sveta. Hudo ni od Boga, temuč od hudega duha, ki nas zapeljuje. Mi pa učimo se iz današnjega evangelja:

Kako da je cerkev Kristusova sveta?

Razlaga.

Kedar molimo apostoljsko vero, tedaj rečemo: „Verujem v sveto katoljško cerkev“. S temi besedami naznanjamo svoje prepri-

čanje, da je Kristus ustanovil svojo cerkev kakor sveto napravo, ktera človeka do svetosti vodi. Sveti apostelj Pavelj pravi: „Kristus je ljubil cerkev, in je samega sebe dal za njo, da bi jo posvetil... in sebi napravil čestitljivo cerkev, ktera nima madeža ali gerbe, ali kaj drugega tacega, ampak da je sveta in neomadežana.“ (Efež. 5, 25—27.) Sveta pa imenuje se cerkev zavoljo tega,

1. ker je svet njen začetnik. Že zadnjo nedeljo ste slišali, da je ustanovil cerkev sam Kristus Gospod; on je božji Sin in pravi Bog, zatorej tudi neskončno svet. On sam je smel reči tudi svojim sovražnikom v oči: „Kdo izmed vas zamore mene greha obdolžiti?“ Veče svetosti zares nikdo nima. Cerkev Kristusova je tudi sveta,

2. ker so sveti njeni nauki. Ni bilo slišati na svetu nikdar tako svetega nauka, kakor je nauk svete cerkve. Vsako čednost povzdiga ta nauk do najvišje stopinje, in vsako hudobijo zaverže in prepoveda, naj bo še tako majhna ali skrita. Zato pravi sv. Pavelj v listu do Efežanov: „Postavil je pastirje in učenike, da postanejo verniki popolnoma.“ Sveta se imenuje cerkev tudi,

3. ker ima svete pripomočke, s kterimi vernike do Boga vodi. O kerščenih govori sv. pismo: „Vmiti ste, posvečeni ste.“ (I. Kor. 5.) In sv. apostelj Pavelj govori o sv. obhajilu: „Človek naj se preišče, in potem naj je od tega kruha in pije od tega keliha.“ Da je tudi zakrament sv. pokore svet pripomoček, da sveti postanemo, to sami veste. Še imenuje se cerkev sveta,

4. ker je zmiraj imela in še ima med svojimi udi svetnike. V cerkvi Kristusovi so nekdaj bili, so še zdaj in bodo zmiraj taki zvesti služabniki božji, ktere po pravici svetnikom prištevamo. Zategavoljo že apostelj Peter nagovarja verne rekoč: „Vi ste odbran rod, kraljevska duhovščina, sveto ljudstvo.“ (I. Petr. 2, 9.)

Preljubi kristjani! Nikdo naj mi ne oporeče, da se nahajajo med kristjani tudi hudobni ljudje. To sicer ni po božji naredbi, vendar cerkve Kristusove to ne omadežuje.

5. Prerokoval je to že sam ljubi Jezus, ko je rekel besede današnjega sv. evangelja: „Dokler so pa ljudje spali, prišel je sovražnik in je prisejal ljulike med pšenico“ Napovedal je to že v priliki mreže, v kateri se ujemajo velike in majhne ribe, v priliki gumna, na katerem leži klasje in slama, v priliki črede, ki šteje ovce in kozle.

6. Enako so učili tudi aposteljni. Sveti Janez pravi: „Ako rečemo, da smo brez greha, tedaj sami sebe goljufamo... Sinovi, to vam pišem, da ne grešite; ako je pa kdo se pregrešil, pa imamo besednika pri Očetu, Jezusa Kristusa.“ (I. List. 1 in 2.) In sveti Pavelj uči svojega učenca Timoteja rekoč: „Oznannj besedo, naj bo že priležno ali nepriležno, opominjaj, svari in kaznuj z vsem poterpljenjem in z modrostjo“.

7. Sveta cerkev še zdaj enako uči. Vse podučevanje in pridigovanje godi se zategavoljo, da bi pravični v dobrem se poterdili, ter postali še bolj pravični: godi se pa tudi zategavoljo, da bi krivični svojo zmoto spoznali, in k Bogu se spet povernili. O da bi dala se najti vsaka zgubljena ovca, da bi dala se populiti vsa ljulika!

Sklep.

Preljubi kristjani! Sveta je cerkev Kristusova, ker je svet njen začetnik, svet njen nauk, sveti njeni zakramenti, in ker do svetosti vodi tiste, ki po nauku sv. cerkve živijo. Veselimo se, da smo tudi mi udje te svete cerkve, in potrudimo se tudi, da bomo živi ali pravični njeni udje. Ne pozabimo, da Bog daje dobrim in hudim živeti do sodbe, kakor raste pšenica in ljulika do žetve. Ne bodimo plevel ali ljulika na božji njivi, temuč z vso skerbjo si prizadevajmo, da postanemo zlata pšenica božja, katero bojo angelji božji v nebesa shranili. Amen.

Za nedeljo Septuagesimo.

(Cerkv Kristusova je vesoljna in edina.)

„Pojdite tudi vi v moj vinograd.“
(Mat. 20, 7.)

Vvod.

Danešnje sv. evangelje se mi prav dopade. Hišni gospodar hodi na tržišče in jemlje delavce za svoj vinograd. Na uro za uro išče delavcev in vsakemu ponuja delo pa zaslužek, kdor le delati hoče in ž njim gre. Vse delavce je poklical v svoj vinograd, in je dal tudi vsem odmenjeno plačilo. Enako godi se v cerkvi Kristusovi. Bog je cerkev ustanovil, in je povabil vse ljudi, da naj stopijo v njegovo cerkev, in da naj delajo tam za zveličanje svoje duše, pripravil je tudi vsem nebeško plačilo. Tudi mi vsi smo povabljeni bili in pristopili smo cerkvi Kristusovi, ko smo sprejeli sv. kerst. Zdaj nam še to ostane, da zvesto delamo v vinegradu Gospodovem, to se pravi, da živimo po nauku cerkve Kristusove. Iz današnjega evangelja pa učimo se:

Da je cerkev Kristusova vesoljna in edina za vse ljudi.

Razlaga.

Kedar spregledujemo in premišljujemo cerkev Kristusovo, takrat moramo vselej na to gledati, kakoršno je hotel Kristus cerkev napraviti. Kristus je pa hotel nam takošno cerkev izročiti, ktera je

1. namenjena vsem ljudem. Preljubi! cerkev je ustanovljena zavoljo vere Kristusove. Da bi se ohranil njegov nauk do konca sveta, in da bi se pòdajal ta božji nauk vsem ljudem, da bi tudi vsak človek lahko poiskal ta nauk: zato je ustanovil Zveličar sveto cerkev. Ker je pa nauk namenjen vsem časom in vsem ljudem, zatorej tudi njegova cerkev. Že Abrahamu in Jakobu je Bog obljubil: „V tebi bodo blagoslovljena vsa ljudstva.“ V 21. psalmu pa prepeva David o Zveličarju: „Dal ti bom ljudstva za tvoj delež.“ Tako je cerkev namenjena vsem ljudem, pa tudi

2. oznanjuje se vsem ljudem. Že Zveličar sam je ukazal svojim učencem: „Učite vsa ljudstva in kerščujte je, in učite je vse to spolnovati, kar sem vam naznanil.“ (Mat. 28.) To so storili aposteljni, ko so podali se pò vnebohodu Kristusovem na vse kraje sveta. Že leta 303 je pisal bitinski namestnik Plinij mlajši svojemu cesarju: „V Aziji so svetišča bogov prazna, ker je napolnila keršanska vera ne le samo mest, temuč tudi vasi.“ Zdaj menda ne bo večega kraja na svetu, kjer ime Jezusovo ne bi bilo znano, in kjer cerkev ne bi imela vernih udov. Polnoč in poldne, jutro in večer poznata in gledata cerkev Kristusovo, ker je vesoljna.

Preljubi kristjani! naš usmiljeni Zveličar je torej hotel, da naj se razširi njegov nauk med vse ljudi, zato je tudi hotel, da naj se razširi tudi njegova sveta cerkev pò vsem svetu. Kristus ni zapustil nam več različnih naukov, kateri bi vsi v nebesa peljali, temuč zapustil nam je le eno samo vero njegovo, ktere se mora vsak poprijeti, kdor hoče zveličan biti. Zato je tudi cerkev Kristusova le ena sama ali edina. Edina je pa zagavoljo,

1. ker zedinja duše vseh vernih z isto vero na iste resnice. Vera Kristusova ne pozna družega nauka za bogate, ali imenitne, ali učene; pred Bogom smo vsi enaki. Še pri zadnji večerji je prosil Jezus za svoje verne, „da bi bili vsi eno, kakor si ti Oče! v meni in jaz v tebi!“ Edina je tudi

2. ker podaja vernim povsod iste svete zakramente. V svojem listu do Efežanov govori sv. Pavelj: „Eno telo in en duh; kakor ste poklicani v enem upanji vašega poklica; en Gospod, ena vera, en kerst; en Bog in Oče vseh.“ (Efež. 4, 3.) Človek je popotnik na svetu; kako ga vendar tolaži in povzdiga, kedar nahaja povsod isto vero in iste zakramente! Edina je tudi,

3. ker ima enega in povsod tistega poglavarja, rimskega papeža. Svetemu Petru je rekel Zveličar: „Ti si Peter (skala), in na to skalo bom pozidal svojo cerkev.“ (Mat. 16.) Tako

ga je postavil za poglavarja in pastirja pa njemu obljubil, da bode en hlev in en pastir. (Jan. 10.)

Sklep.

Preljubi kristjani! En sam vinograd je imel gospodar današnjega sv. evangelja. Vsako uro je hodil na semišče, delavcev iskat, in vse je poslal v ta svoj vinograd na delo in zaslužek. Tako je ustanovil tudi naš ljubi Zveličar le eno samo cerkev, kakor družbo vseh pravovernih kristjanov. Vsi ljudje so povabljeni v to sveto cerkev, da po spolnovanji naukov te svete cerkve nebeško plačilo dobijo. Mi smo že udje te cerkve Jezusove, že smo v njegovem vinogradu; o bodimo tudi zvesti delavci, da dobimo nebeško plačilo, kedar pride večer našega življenja. Amen.

Za nedeljo Seksagesimo.

(Kristus je postavil v svoji cerkvi učenike, duhovnike, pastirje.)

„En del je padel na dobro zemljo in je prinesel stoteren sad.“ (Luk. 8, 8.)

Vvod.

Danešnje sv. evangelje nam pové priliko o gospodarju, kateri je sejal dobro seme na svojo njivo. Prav različen je bil sad, ki ga je donašalo seme v različnem zemljišču. Nekoliko semena se je zadržalo, nekoliko se ga je posušilo, in kar ga je padlo na dobro zemljo, to je prineslo stoteren sad. S to priliko je naš ljubi Zveličar naznanil, kako se bo godilo v njegovi sv. cerkvi. V njej je tudi postavljen gospodar, kateri seje dobro seme svetih nauk, pa ne poslušajo ga vsi, tudi ne prinašajo vsi dobrega sadu pobožnega življenja. Preljubi! učili smo se do zdaj o pravi cerkvi Kristusovi, naj vam danes še razložim, da je postavil Kristus svojej cerkvi:

Učenike, duhovnike in pastirje.

Razlaga.

Hotel je naš Zveličar, da naj se ohrani njegov nauk na svetu do konca sveta, da naj prinaša njegovo odrešenje dušno srečo vsem ljudem, in naj bi bili vsi verni vkupej velika družina, ktereje je on sam poglavar. Zato je postavil svojo sveto cerkev in jej dal

1. Učenike. Ko je dokončal Kristus svoje delo na svetu in se vračal k svojemu nebeškemu Očetu, rekel je aposteljnom: „Poj-

dite po vsem svetu, in oznanujte evangelje vsaki stvari.“ (Mark. 16, 15.) To so spolnovali aposteljni z veliko gorečnostjo, kakor pravi sv. pismo: „In oni so šli in so pridigovali povsod.“ Vedeli so, da je učiti in podučevati njih dolžnost. Ko je prepovedal jim učiti visoki duhoven judovski, rekli so mu: „Bogu se mora bolj ubogati, kot ljudem.“ (Dj. ap. 5, 27.)

Kdo pa so zdaj učeniški sv. vere? Sveti oče ali papež, kot naslednik sv. Petra, kot glavar sv. cerkve, kot najvišji učenik za vse kristjane. Učeniki so tudi škofje, kot nasledniki ssv. apostelnov, ki pasejo z božjim naukom čredo, ktereje so za pastirje postavljeni. Učeniki so tudi vsi duhovniki, kot pomočniki škofov, kedar podučujejo verne v šoli, v spovednici, v pridigah in v keršanskih naukih. — Postavil je Zveličar svoje cerkvi tudi

2. Duhovnike, katerim je dal oblast, očitno božjo službo opravljati in svete zakramente deliti. Pred svojim vnebohodom je ukazal apostelnom: Učite vse ljudi in kerščujte je v imenu Očeta in Sina in sv. Duha.“ (Luk. 22.) Pri zadnji večerji je spremenil kruh in vino v svoje rešnje Telo in svojo rešnjo Kri in je rekel apostelnom: „To storite v moj spomin.“ Po svojem vstajenji od smerti je izročil apostelnom oblast do zakramenta sv. pokore rekoč: „Komur bote grehe odpustili . . .“ Tako so bili aposteljni: „Služabniki Kristusovi in delivci skrivnosti božjih.“ (I. Kor. 4.)

Kdo pa je zdaj duhovnik? Spet sv. oče ali papež kot najvišji duhovnik in namestnik Kristusov na zemlji. Duhovniki so tudi škofje, ki imajo po svoji škofiji najvišjo duhovsko oblast. Duhovniki so tudi vsi drugi, kateri so sprejeli zakrament sv. mešnikovega posvečevanja. Oni prebivajo med vami kot služabniki Kristusovi in delivci skrivnosti božjih, naj jim že rečete: gospod dekan, ali župnik, ali kaplan, ali samo mešnik. — Še je postavil Kristus svoje cerkvi tudi

3. Pastirje, da naj v cerkvi postave dajejo, prepire razsojevajo, in hudobijo kaznujejo. Rekel je Petru: „Tebi bom dal ključe nebeskega kraljestva; karkoli boš zavezal na zemlji, bode zavezano tudi v nebesih.“ Rekel mu je tudi: „Pasi moje ovce, pasi moje jagnjeta.“ Sveti Pavel piše do Tesaloničanov: „Saj veste, ktere zapovedi sem vam dal po Gospodu Jezusu.“ In nekterim rogoviležem v Korintu proti: „Ali naj pridem mar s šibo k vam?“ Tako je postavil toraj naš Zveličar svoje cerkvi pastirje.

Kdo pa so zdaj pastirji? Pastirji so vsi duhovniki, kateri so na fare ali župnije postavljeni; vi sami takemu pravite „dušni pastir.“ To je za duhovnika čestno ime, ki mu daje velike dolžnosti in skerbi. Oni pasejo vaše duše, dokler vas pred hudim svari, k dobremu napeljujejo in vam sv. zakramente delijo. Podložni so svojemu višjemu pastirju ali škofu, škofje pa najvišjemu pastirju ali papežu.

Peljubi kristjani! Naš ljubi Zveličar je rekel svojim apostelnom: „Kakor me je poslal Oče, tako jaz pošljem vas.“ (Jan. 20.) To oblast, katero je imel Jezus, da ustanovi svojo cerkev na svetu, izročil je apostelnom, da njegovo cerkev razširijo ter ohranijo. Aposteljni pa niso zmiraj živeli, zato so postavljali sebi naslednike, katerim so izročili oblast, dolžnost in čest, da so učenci, duhovniki in pastirji črede Kristusove. Amen.

Za nedeljo Kvinkvagesimo.

(Cerkev Kristusova bo stala do konca sveta.)

„In vso ljudstvo, ki je to videlo, hvalilo je Boga.“
(Luk. 18, 43.)

V v o d.

Že se je približal čas, da začne naš Zveličar svoje terpljenje, zato je šel v Jeruzalem. Kakor današnje sv. evangelje pové, ozdravil je med potom nekega slepca, ki je pomoči prosil. „In ljudstvo, ki je to videlo, hvalilo je Boga.“ Preljubi! tudi ves človeški rod je bil na svetu kakor kak slepec, ki ne pozna Boga in ne vé, kako za svojo dušo poskerbeti. In božji Sin je prišel na svet, da nas podučí, in da nam pokaže spet pot do nebes. Ker pa sam ni ostal vselej na svetu, zato je postavil svojo cerkev, kterej se mora čuditi vse ljudstvo, ki jo vidi. Dal je svojej cerkvi učenike in duhovnike in pastirje in hotel: Da naj cerkev Kristusova stoji do konca sveta.

Razlaga.

Ker je cerkev Kristusova vsem ljudem namenjena, zato mora tudi za vse čase se ohraniti, sicer ne bi zamogli vsi ljudje te cerkve najti. Ohraniti se mora toraj društvo vseh pravovernih kristjanov do konca sveta, in ohraniti se mora v tem društvu tudi ves ravno tisti nauk, ktereja je prinesel Kristus iz nebes. Da bo stala cerkev Kristusova do konca sveta,

1. to so prerokovali sveti preroki. Prerok Izaija govori o prihodnjem Zveličarju rekoč: „Dete nam je rojeno . . . pomnožilo se bo njegovo kraljestvo, in miru ne bo konca.“ (cap. 9.) Prerok Danijel govori o prihodnjem Mesiju rekoč: „Ob času tistih kraljestev bode Bog nebes ustanovil kraljestvo, katero vekomaj ne bo razpadlo.“ (cap. II.) Rojstvo Kristusovo naznanja angelj Gabrielj rekoč: „Dal mu bo Gospod Bog sedež Davida, njegovega Očeta,

in vladal bo v hiši Jakobovi vekomaj.“ (Luk. 1.) Tacega kraljestva Kristusovega pa ne moremo si misliti, ako cerkev kedaj preneha. Da bo cerkev stala do konca sveta,

2. to je izrečno povedal naš Zveličar sam. Rekel je Petru: „Ti si Peter (skala), in na to skalo bom pozidal svojo cerkev, in vrata peklenska je ne bojo zmagala.“ (Mat. 16, 18.) Te besede so jasne, da jih ni treba razlagati. Enako jasne so tudi druge besede Jezusove, ktere je zapisal sv. Matevž (cap. 28, 18 do 20): „Meni je dana vsa oblast v nebesih in na zemlji: Zatorej pojdite in učite vse ljudi in kerščujte je. In glej, jaz sem z vami vse dni do konca sveta.“ Te besede kažejo, da se bode ohranila Jezusova cerkev, dokler svet stoji. Cerkev ostane pa le samo tako dolgo cerkev Kristusova, dokler Kristusov nauk ima. Ker je pa Kristus hotel, da naj njegova cerkev ostane do konca sveta, hotel je tudi:

3. da se ohrani njegov nauk nepokvarjen in čist. Pervič je obljubil to svojej cerkvi, ko je obljubil, da pri svoji cerkvi ostane do konca sveta. (Mat. 28.) Ako ostane Kristus pri svoji cerkvi, varoval jo bo tudi, da ne zabrede v zmote in laži. Drugič je obljubil cerkvi, da se ohrani njegov nauk čist do konca sveta, ko je rekel: „Jaz bom prosil svojega Očeta, in vam bo poslal družega Tolažnika, kteri z vami ostane vekomaj.“ (Jan. 14, 16.) Tudi je obljubil cerkvi, da je vrata peklenska ne bojo zmagala. Zmagana bi pa bila cerkev, ako bi kedaj zgubila ali pokvarila Kristusovi nauk.

4. To nam tudi priča zgodovina 19 stoletij. Celih 300 let je kri curkoma tekla, — krivoverci so napadali sv. cerkev in trosili krive nauke, — cesarji in kralji so preganjali in podirali sv. cerkev, — pa vse, vse to je sv. cerkev premagala.

Sklep.

Preljubi kristjani! Zares čuditi se moramo, kedar premišljujemo, kako modro je naš ljubi Zveličar ustanovil svojo cerkev. Napravil je svojo cerkev za vse ljudi, za vse kraje in vse čase. Sveta je ta božja cerkev, in do svetosti nas napeljuje. Cerkev Kristusova ni od danes na jutre, temuč ohranila se bo do konca sveta, in ohranil se bo tudi čist in nepokvarjen njen nauk. Veselimo se cerkve Kristusove, saj smo tudi mi njeni udje. Spolnujmo, kar nam sv. cerkev ukazuje, pa bomo nekdanj prišli med izvoljene prebivalce srečnih nebes! Amen.

Pridige ob raznih priložnostih.

Pridiga pri sv. križevem potu.

(Kako se je začela in razširila ta pobožnost? Gov. F. R.)

„On je bil ranjen zavoljo naših krivic,
on je potert zavoljo naših pregreh.“
(Jezaj. 53, 5.)

V v o d.

Zdaj v postnem času nas opominja sveta cerkev ljubezni Boga Očeta do človeškega rodu. Dal je svojega edinorojenega Sina v smert, da vsi, ki v njega verujejo, ne bodo pogubljeni, temoč da zadobijo večno življenje. (Jan. 3, 16.) Prav posebno pa opominja nas sv. cerkev ljubezni božjega Sina do nas, kateri je po svojem usmiljenji človek postal, na svetu živel in učil, potem pa s svojim britkim terpljenjem dokončal odrešenje človeškega rodu. Že prerok Jezaja je rekel o Zveličarju: „On je ranjen zavoljo naših krivic, on je potert zavoljo naših pregreh.“ In sveti apostelj Peter pravi v svojem prvem listu: „Vi niste z minljivim zlatom in srebrom odkupljeni od svojega nečimurnega življenja, ki se je ohranilo sem od naših očetov do nas, temoč s prežlahtno kervjo Kristusa, kakor neomadežanega in nepokvarjenega jagujeta.“ (I. Petr. 1, 18.)

To prav posebno ljubezen božjega Sina do nas in spomin njegove rešnje smerti častimo s posebno pobožnostjo, koja se obhaja vzlasti ob postnem času prav pogosto. Ta pobožnost je sv. križev pot, ki je tudi v tej cerkvi postavljen. Kristjani, ki ljubijo svojega Zveličarja, zbirajo se leto za letom k tej pobožnosti. Zdaj vas je spet prav veliko zbranih, da se podamo z molitvijo in petjem na sv. križev pot. Preden pa začnemo našo pobožnost, hočem vam razložiti:

1. Kakošen je bil prvi križev pot?
2. Kako se je razširila ta pobožnost?
3. Kako naj sveto obhajamo to pobožnost?

Da bi opravljali te svete molitve z večo gorečnostjo, z boljšo zastopnostjo in z večim veseljem, zato verno poslušajte nauk o sv. križevem potu!

Razlaga.

I. Preljubi kristjani! pojdite zdaj v duhu ali v mislih z menoj v Jeruzalem, da gledamo tisti prvi križev pot, kterega je hodil naš ljubi Jezus. Bilo je na veliki petek zjutraj na

pervo jutro. Še je nekaj temno po mestu Jeruzalemskem, pa že je zbrana velika truma ljudi. Z velikim vpitjem pelje Jezusa v hišo rimskega namestnika Poncija Pilata in tirja, naj v smert obsodi Jezusa. Zavoljo svoje boječnosti pred ljudmi je prisodil jim Pilat, da naj Jezus umerje, čeravno ni našel krivice nad njim. Zdaj naložijo kervavo bičanemu in s ternjem kronanemu Jezusu težek križ, ki ga mora nositi ven iz mesta na hrib Kalvarijo. To breme ali ta teža je bila preveč za rahle rame Jezusove, ker je bil že ves oslavljen, in ker je prenašal do zdaj že neizrečene bolečine. Zatorej pade Jezus pod križem trikrat na tla. Prav sirovo ga bijejo in suvajo, da mora spet vstati in dalje hoditi. Prisilili so sicer Simona iz Cirene, da pomaga Jezusu križ nositi, to pa se ni zgodilo iz usmiljenja, temuč le zategavoljo, ker so se bali, da jim Jezus umerje, preden ga spravijo na hrib.

Tako zasramovanega sreča mati Marija svojega Sina, ko ga peljejo v smert. O kako neizmerno velika je bila žalost teh dveh svetih duš, ko ste se zagledale! Kar je nekdanj prerok Jeremija tožil o razdjanji Jeruzalemskega mesta, to sme se obračati po pravici tudi na Jezusa in Marijo: „O vi vsi, ki hodite memo po potu, pazite in glejte, če je ktera bolečina enaka mojej bolečini!“ Izmed žen, ki so sledile Zveličarju in jokale, pristopi ena in poda Jezusu pertič, da si obriše svoje kervavo in potno obličje. Prav hvaležen za to majhno postrežbo, poda Jezus tej ženi podobo svojega obličja na pertiču, druge žene pa opominja, da naj ne žalujejo črez njega, ki po nedolžnem terpi, da reši ves svet. Žalovati je treba samo črez tiste, kateri v Jezusa ne verujejo in njegovo odrešenje zaničujejo, ker takim so namenjene hude in večne kazni. Tako pride Jezus v smertnih težavah na hrib, kateri so Kalvarija imenovali. Tam ga slečejo do nazega, in ga pribijejo za roke in noge z žreblji na križ, potem križ vzdignejo in zasadijo v zemljo.

Kristjan! ali zamoreš občutiti, kar je čutil naš usmiljeni Zveličar, dokler je visel na križu med nebom in zemljo? Ljudstvo ga je izverglo izmed svoje srede, kakor hudodelca ga je križalo, on je pa srednik med Bogom in ljudmi! Zemlja se trese in solnce otemni, ker božji Sin terpi: on pa odpira svoja usta in prosi usmiljenja tistim, ki ga sovražijo in križajo. Ko je dokončal svoje odrešenje, ko je svojo dušo izdihnil in umerl na križu, prebodli so njegovo stran, potem pa sneli še pred večerom mrtvo truplo s križa. Kakor za slovo položita Jožef iz Arimateje in Nikodem svetega merliča njegovi materi Mariji v naročje. Še so povili truplo v lepo tančico, potem pa ga položili tam blizu v nek nov grob, kamor še nikdo ni bil podjan. Sovražniki Jezusovi so pa grob zapečatili, in postavili še stražo pred grob. To je bil toraj tisti prvi, veliki in boleči križevi pot, ki ga je hodil naš Zveličar, ko so ga v smert peljali!

II. Dokler je počivalo truplo Jezusovo v grobu, šla je njegova duša v predpeklo, da oznani odrešenje dušam pravičnih stare zaveze. Vsi aposteljni so se skrili, ker so se bali ljudstva. Marija je bila takrat v hiši Janezovi, vsa žalostna je jokala po svojem Sinu, ker ni ga našlo njeno oko. Druzega dne, ko je bilo jutraj še temno po ulicah Jeruzalemskega mesta, vzdigne se Marija, da obišče še enkrat vse tiste kraje, po katerih je hodil včeraj njen Sin. Šla je ven po mestu, in njeno oko je iskalo sled Jezusovih nog v prahu. Z veliko žalostjo in ljubeznijo je sočutno postajala na onih mestih, kjer se je godilo kaj posebnega z njenim Sinom. Tako je prišla premišljevale terpljenje svojega Sina na hrib Kalvarijo, kjer je križ še stal, križanega pa ni bilo več, ker sta ga pokopala Jožef in Nikodem. Oh človek! premišluj to Marijino žalost, da ne boš tako merzel, kedar opravljaš sveti križev pot!

Kristjani! to je bil toraj drugi križev pot, ali prva pobožnost križevega pota, kakor ga je opravila Mati božja Marija. Po njenem izgledu in po nauku sv. aposteljna Janeza so se podajali pozneje pobožni verniki pogosto na hrib Kalvarijo, med potem so pa premišljevali terpljenje našega Gospoda in Zveličarja. Še celo po razdjanji mesta Jeruzalema ni pozabilo verno ljudstvo tega kraja, zmiraj so ga obiskovali tisti, ki so verovali v križanega Jezusa. Poganski cesar Hadrijan je dal sicer pozidati tam nek tempelj vseh poganskih bogov, vendar keršanska cesarica Helena je dala ga razdhati in tam pozidati cerkev svetega križa. Od tistega časa je ostal hrib Kalvarija zaželjeni namen keršanskih popotnikov iz vseh krajev sveta. Posebno je pa sloveti začel, ko so podelili papeži odpustke tistim, ki pobožno obiščejo ta kraj, in tam verno premišljujejo terpljenje našega Gospoda in Zveličarja Jezusa Kristusa.

Zares veliko popotnikov hodi v Jeruzalem, da gledajo na lastne oči one kraje, kjer je terpel naš Zveličar, in da opravljajo tam svoje molitve in prošnje in zahvale. Vendar to število je le majhno, ako ga primerjamo vsem tistim, kateri bi radi šli tje v Jeruzalem in na Kalvarijo, ako ne bi branilo jim uboštvo, bolezen, starost, daljni pot in druge okolnosti. Da bi tudi taki se vнемali za premišljevanje terpljenja Zveličarjevega, in da se odpró tudi takim milostni zakladi svete cerkve: zato so podelili papež Inocenc XI. in papež Benedikt XIV. enake odpustke; kakoršni se zadobijo v Jeruzalemu, tudi vsem tistim, kateri na svojem domu opravijo križev pot pred takimi štacijoni, kateri so cerkveno postavljeni in blagoslovljeni. Tako se je začela in razširila pobožnost križevega pota, kakoršno mi poznamo. Vzlasti so razširjali to pobožnost mnihii frančiškanskega reda, kateri imajo tudi posebno pravico, nove štacije postavljati. Imenitni so bili v tej skerbi sv. Frančišek, sv. Dominik, sv. Leonard a Portu Mauricio in še dokaj drugih svetnikov, ki so ljubili in opravljali to sveto pobožnost vsakega dne.

III. Nek pobožen oče je imel več sinov, ktere je ljubil iz serca, in za ktere je po očetovsko skerbel vse dni svojega življenja, ktere je pa tudi učil pobožno in sveto živeti. Pred svojo smertjo skliče še enkrat vse sinove, pred se, in jim ponovi lepe nauke, ktere jim je dajal ves čas, kar je živel. Priserčno je prosil sinove, naj ne pozabijo njegove zadnje volje, da naj so edini med seboj, in pobožni pred nebom in zemljo. Potem mirno umerje. Sinovi očeta častito pokopljejo in žalujejo za njim. Kedarkoli se spominjajo očeta, jim zalivajo solze oči, vendar njegovih naukov ne pomnijo več; preperli so se med seboj in razuzdano živijo, da je groza. — Kristjani! ali so spolnili ti sinovi voljo njih rajnega očeta? Vi sami porečete, da niso je spolnili. Enako tudi tisti volje božje ne dopolni, kdor pri obiskovanji križevega pota sicer žaluje in joka, svojih grehov pa ne zapusti. Kedar opravljate sveti križev pot, delajte to s prav ponižnim srcem, bodite zraven prav pazljivi na molitve in podobe, zbuajte zraven tudi pravo in resnično žalost črez svoje grehe, in za trdno in gotovo sklenite, da bote grehov se varovali. Potem bode Bog blagoslovil vašo pobožnost, da vas pripelje do večnega življenja.

Preljubi! nahajajo se ljudje, kterim hitro solze zalivajo oči, kedar premišlujejo sv. križev pot. Oni ne morejo zapopasti, kako so zamogli tisti nesrečni sovražniki Jezusovi biti tako kamnitega serca. Iz usmiljenja do Jezusa razjezijo se črez njegove sovražnike. O grešni človek! pomisli vsaj to, da smo tudi mi neusmiljeni in kakor Judje terdega serca. Prerok Izaija pravi že več sto let pred Kristusom o Zveličarju: „Resnično on je vzel na se vso našo bolečino, nosil je vse naše krivice; on je ranjen zavoljo naših krivic, on je potert zavoljo naših pregreh!“ Zatoraj, preljubi kristjani! pozabimo in odpustimo Judom njih divjanje zoper Zveličarja, in obrnimo se proti nam samim, ki Jezusa tudi žalimo. Ne udajmo se več v kak greh, temuč trdno poprijemimo se naukov Jezusovih, prejšnje grehe pa odložimo od sebe po zakramentu svete pokore. Kedar obudi v nas premišljevanje križevega pota tak sklep ali tako predvzetje, potem je bilo gotovo Bogu dopadljivo nam pa koristno.

Sklep.

Preljubi kristjani! Razlagal sem vam poduk o križevem potu; povedal sem vam, kako se je začela in razširila ta lepa pobožnost; tudi sem vas opomnil, kako naj obhajamo križev pot Bogu dopadljivo, našim dušam pa koristno. O da bi si zapomnili ta nauk, in se ga spominjali, kedar molite sveti križev pot! Zavoljo velikih milosti, ki se dobivajo s to pobožnostjo, naj vam bo posebno priporočena. — Tudi v naši cerkvi so postavljeni štacijoni križevega pota. Teh podob ne molimo, molimo le samo Boga, ktereга nas te

podobe opominjajo. Mi ne obiskujemo teh podob, da bi od njih kaj sprosili, pomoči upamo le samo od Boga, ki je vsemogočen. Vendar v česti imamo te podobe, ker nas opominjajo velike ljubezni božjega Sina do nas. Molimo te Kriste in te hvalimo, ker si s svojim križem svet odrešil! Amen.

Govor pri poroki.

Ljubi kristjani, keršanski svatje! Zbrali smo se v cerkvi in stopili pred božji oltar, da smo priče prav imenitnega in svetega opravila. Poročiti se imata pričujoči ženin in nevesta v zakramentu sv. zakona, katerega razdreti le sama smert zamore. Imenitna je ta zakonska zaveza, za celo življenje veljavo ima. Zatorej se mora zakon po cerkvenih in deželskih postavah tako skleniti, da ga nič ne zaderžuje. Ženin in nevesta sta bila torej trikrat očitno oznanjena ali oklicana, pa nikogar ni bilo, ki bi zvedel za kak postaven zadržek. Poroka se bode toraj sklenila.

Ljubi ženin in nevesta! Bog sam je postavil sv. zakon, ko je dal našemu očetu Adamu Evo za ženo: naš Zveličar Jezus je pa zakon posvetil in ga k česti sv. zakramenta povzdignil. Skerbita torej, da bota v zakonu po volji božji živela. — Prav iz serca se veselim, da zamorem vaju poročiti. O da bi mogel vama toliko sreče in gnade božje podeliti, kolikor je vama iz serca želim! Vendar prava sreča pride le od Boga, zato poslušajta in v sercu si ohranita nauke, katere vama dajem v imenu božjem, ko duhovnik svete cerkve njegove. (Dalje prihodnjič)

Družba sv. Mohora.

Vabilo v družbo sv. Mohora za l. 1878.

Po odborovem sklepu so udom družbe sv. Mohora prihodnje leto namenjene sledeče knjige:

1. „Slovenski Goffine“ — t. j. razlaganje beril in evangelj ob nedeljah, ob Gospodovih in Marijinih praznikih, ob godovih svetnikov in svetnic Božjih in ob raznih drugih cerkvenih priložnostih z dotičnimi keršanskimi nauki. Po malokteri knjigi so družbeniki toliko popraševali, kakor ravno po: „Slov. Goffine-tu;“ zato si je odbor v svesti, da bode z izdavanjem tega dela ustregel občni želji. Knjiga bode obsegala 56 tiskanih pol; razdeljena je v štiri snopiče, vsak v obsegu 14 tiskanih pol, tako, da bodo udje v štirih letih dobili celo knjigo v roke. Č. g. pisatelj L. Ferčnik, dekan v Žabnicah, kateri je na odborovo prošnjo

- priredbo knjige prevzel, osnove dosedanjega „slov. Goffine-ta“ bistveno ni spremenil, vendar pa je razlago in nauke vse skozi popravil in razširil.
2. „Popotovanje v Rim.“ Spisal Jakob Gomilšak, pridigar pri sv. Antonu v Terstu. „Namen te knjige — pravi gosp. pisatelj — je družbenike podučevati o glavnem in najimenitnejšem mestu keršanskega sveta, pomnožiti spoštljivost do „svetega mesta Rima“ in ude poterditi v zvestobi in vdanosti do katoliške cerkve“. Potopis bode obsegal 10 tiskanih pol.
 3. „Občna zgodovina.“ Spisuje gosp. profesor Josip Staré. Peti snopič, v obsegu 10 tiskanih pol, pripoveduje dogodbe srednjega veka do konca križarskih vojsk.
 4. „Umni sadjerejec.“ Poduk, kako sadje pridlovati in ohranjati, sadna drevesa in sadje spoznavljati in razločevati; spisal g. Franc Kuralc, profesor na slov. kmetijski šoli v Gorici. Poduku bode vverstenih 52 podob.
 5. „Slovenske večernice,“ XXXIV. zvezek v obsegu 8 tiskanih pol bode donášal obdarovane povesti, životopise, pesmi in in druge kratkočasne spise.
 6. „Koledar za leto 1879“ z imenikom vseh udov in razno-verstnim podučnim berilom v obsegu 13 tiskanih pol.
 7. Poverjenikom, ki naberó v svoji fari 50 ali več udov, se bode razun naročenih knjig poslalo po verhu primerno število družbinih bukev iz prejšnjih let, da jih po svoji razsodbi razdelé ali šolam, ali farnim bukvarnicam, kacemu društvu ali drugim podobnim zavodom.

Po tem načertu si bode odbor prizadeval, da bode družba sv. Mohora tudi prihodnje leto rešila prevažno svojo nalogo v blagor in čest mile slov. domovine. Vi pa, dragi rojaki in rodoljubi! ki ste prepričani, da brez duševnega izobraženja narod ne najde prave poti do boljšega materialnega stanja, ne odtegnite odboru veljavne Vaše podpore, pomagajte zlasti družbinim poverjenikom, dekanijskim in farnim predstojnikom pri nabiranju družbinih udov. Kjerkoli se Vam priložno zdi, priporočajte družbo, razložite ljudstvu njen namen, povdarjajte njene koristi in prigovarjajte k obilnemu pristopu. Pri toliko neugodnih razmerah, ki dandanes stiskajo naš narod, bodi lepo cveteča družba sv. Mohora naša dika, naš ponos, naša tolažba!

Pri oglaševanju in vpisovanju naj se blagovoljno pazi na to-le:

1. Nabira družnikov naj se sklene z zadnjim dnevom mesca febr. 1878.

Veliko dela in sitnosti napravljajo družbi taki udi, ki ob določenem času svojih letnih doneskov ne odrajtajo. Vse častite stare in nove družnike torej nujno prosimo, naj nikar ne zabije, ob pravem času k družbi pristopiti in letnino poverjenikom oddati, da bo potem mogoče, vse doneske vsaj do petega marca z vpisovalnimi polami vred v Celovec odposlati.

2. Letnina za vsako posamezno osebo ali ustanovo iznaša 1 gold., do-smertnina za posamezne osebe, za farne in šolske bukvarnice in društvu (hiše ali cele družine se ne sprejemajo več za dosmertne ude) 15 gold. na enkrat, ali 8 gold. dvakrat v teku enega leta.

3. Kdor pervikrat v družbo stopi, naj pové, da je nov ud; imena naj se zapišejo razločno in sicer iz vsake fare zapored.

Tudi dosmertni udje naj se vsako leto vpišejo, da se njih imena ne spregledajo. Povdarjati imamo, da se dosmertni ud premeniti ne more in ne sme; naj se vsako leto zapiše tisto ime, katero je bilo vpisano od začetka. Lepo prosimo, število udov, dekanijo in zadnjo pošto na čelu vpisovanjskih pol za znamenovati, ob koncu pa dostaviti, koliko je starih, koliko novih udov in po kateri poti naj se knjige ob svojem času odpošljejo.

Imena družnikov naj se pošiljajo z denarjem vred pod naslovom: „Družba sv. Mohora“ franko v Celovec do 5. marca 1878.

4. Bukve se bodo razpošiljale meseca avgusta in septembra.

Razpošiljatev je vravnana tako, da vsak ud svoje knjige vsaj do vseh svetih prejme.

Knjige naj se sprejemajo kolikor mogoče po č. dekanijskih in farnih predstojnikih. Voznino za bukve mora pa vsak ud sam plačati čast. gosp. dekaniskemu ali farnemu predstojniku.

Bukve naravno po pošti naj prejemajo samo tisti družbeniki, ki jih po gori omenjeni poti dobiti ne morejo; letnini pa naj priplačajo še 20 kr. za kolek in razne stroške, ki jih taka pošiljatev družbi prizadeva.

V Celovcu dne 15. decembra 1877.

Družbin odbor.

Duhovniške zadeve.

Kerška škofija. Čč. gg. Zojer Jož. in O. Roman Šparl sta izvoljena in poterjena dekanijska svetovalca Wolfsbergske dekanije; ravno tako č. g. Svetin Šim. dekanije Spodnje dravske doline. Za provizorje so postavljeni čč. gg.: Winkler Jan. v Št. Andrašu, Kočovsky Jož. v Bleibergskih Rovtah, Randl Mat. na Suhi, Wedenig Mat. v Medgorjah, Rakeb Jož. v Vetrinje, Kristiniak pri sv. Jakobu v Lesni dolini. Č. g. Oraš Ant. pride za oskerbn. kaplana v Trebnje in Formas Fr., v Smartno pri Belace. — Umerli so čč. gg. Hofer Lov., Holiber Mih. in Kramer Šim. R. I. P.

Goriška nadškofija. Umerla sta čč. Monsg. Globočnik Jan. škof. tajnik in Likar Ant. R. I. P.!

Lavantinska škofija. Čč. gg. sta dobila fare: Sovič Jož. v Stopercah in Gerčar Cenc pri sv. Jungerti na Poh. Č. g. Jurčič pride za kaplana na Pako.

Ljubljanska škofija. Fajmoštri so postali čč. gg. Baron Ceno Cirheimb na Koroški Beli, Kunstel Fr. na Jančem in Vodir Mart. v Goričah. — Umerli so čč. gg. Blaznik Jak., Globočnik Jan. R. I. P.

Terzaška škofija. Umerla sta dva duhovnika: Č. g. Degrasi Peter, bivši duh. pomočnik in sostolni vikar v Kopru (Capodistria); in č. g. Zadnikar Franc, bivši pokojnik zdaj v Radomljah v Ljubljanski škofiji. R. I. P.!